

URZĄD PRACY

Powiatowy Urząd Pracy w Piłie
al. Niepodległości 24
64-920 Piła
pila.praca.gov.pl

**Program promocji zatrudnienia oraz
aktywizacji lokalnego rynku pracy
w powiecie pilskim na lata 2016-2022**

PIŁA SIERPIEŃ 2016R.

Zamawiający: Powiatowy Urząd Pracy w Pile
Al. Niepodległości 24
64-920 Piła
pila.praca.gov.pl

Wykonawca:
Grupa BST
ul. Mieczyków 12
40-748 Katowice
tel. 32 722 84 54
e-mail: biuro@grupabst.pl

Termin realizacji: czerwiec-sierpień 2016

Zespół: dr Katarzyna Tkocz-Wolny
Andrzej Kempa
Natalia Śpiewok

Spis treści

Spis treści	3
Wstęp	4
1. Analiza społeczno-gospodarcza powiatu pilskiego	5
1.1. Ogólna charakterystyka powiatu w latach 2011-2015	5
1.2. Demografia	6
1.3. Edukacja	9
1.4. Gospodarka	15
2. Analiza bezrobocia w powiecie pilskim w latach 2011-2015	22
2.1. Ogólna charakterystyka osób bezrobotnych	22
2.2. Struktura bezrobotnych	24
2.3. Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	27
3. Prognoza zmian w obszarze rynku pracy	28
3.1. Demografia	28
3.2. Edukacja	31
3.3. Gospodarka	32
3.4. Bezrobocie	35
4. Analiza SWOT lokalnego rynku pracy	36
5. Misja Powiatowego Urzędu Pracy	38
6. Wizja lokalnego rynku pracy	39
7. Założenia Programu	40
8. Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów	43
9. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi	52
Spis rysunków	55
Spis tabel	57

Wstęp

Problematyka związana z bezrobociem, jego skutkami oraz możliwymi sposobami ograniczania pojawia się niezwykle często w dyskursie społecznym, co powodowane jest faktem, iż praca jest nieodzownym elementem życia niemalże każdej jednostki funkcjonującej w życiu społecznym.

Konieczność opracowania Programu promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie pilskim na lata 2016-2022 wynika z art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 roku o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Prezentowany Program promocji zatrudnienia oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy w powiecie pilskim na lata 2016-2022, zwany dalej „Programem”, jest odpowiedzią na rosnące zapotrzebowanie usystematyzowania i sformalizowania działań na rzecz ograniczania i przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji zawodowej osób bezrobotnych i poszukujących pracy.

Prezentowany dokument składa się z dokonanej analizy społeczno-gospodarczej powiatu pilskiego na podstawie analizy danych zastanych DeskResearch. Analizie poddano dane pozyskane z m. in. Banku Danych Lokalnych Głównego Urzędu Statystycznego, Powiatowego Urzędu Pracy oraz innych źródeł niezbędnych do stworzenia Programu.

Opracowano prognozy zmian, które mogą zaistnieć w następujących obszarach: demografia, edukacja, gospodarka, bezrobocie. Zaprezentowane prognozy stanowią cenne źródło informacji dla wyznaczania interwencji publicznych oraz wdrażania odpowiednich programów w celu ograniczania negatywnych procesów społeczno-gospodarczych, które mogą wpłynąć negatywnie na rozwój powiatu pilskiego.

W Programie zamieszczono także misję Powiatowego Urzędu Pracy oraz wizję lokalnego rynku pracy, a także zaprezentowano założenia Programu (priorytety, cele szczegółowe, zadania) oraz mierniki monitorowania stopnia realizacji założeń oraz źródła jego finansowania. Dokonano analizy SWOT lokalnego rynku pracy, zweryfikowano mocne i słabe strony oraz na ich podstawie wskazano szanse i zagrożenia, z jakimi może się spotkać lokalny rynek pracy w powiecie pilskim.

Niniejszy Program stanowi kompleksowy dokument mający na celu poprawę sytuacji na lokalnym rynku pracy, co możliwe będzie poprzez efektywne i skuteczne wdrażanie zaprezentowanych założeń.

1. Analiza społeczno-gospodarcza powiatu pilskiego

1.1. Ogólna charakterystyka powiatu w latach 2011-2015

Powiat pilski leży w północnej części województwa wielkopolskiego. Powierzchnia powiatu wynosi 1 268 km² i zajmuje 4,3% powierzchni województwa wielkopolskiego. Powiat graniczy z powiatami: złotowskim, wągrowieckim, chodzieskim, czarnkowsko-trzcianeckim, wałeckim (woj. zachodniopomorskie), sępoleńskim (woj. kujawsko-pomorskie) i nakielskim (woj. kujawsko-pomorskie). Sieć osadniczą powiatu tworzy 9 gmin: jedna miejska – Piła, cztery miejsko-wiejskie: Łobżenica, Ujście, Wyrzysk i Wysoka oraz cztery wiejskie: Białośliwie, Kaczory, Miasteczko Krajeńskie i Szydłowo.

Według danych Głównego Urzędu Statystycznego pod koniec 2014 roku 60,6% powierzchni powiatu stanowiły użytki rolne. Powiat pilski w całości pokrywa się z obszarem dorzecza Noteci. Jego południową granicę wytycza rzeka Noteć, której krawędź stanowią wzgórza morenowe.

Rysunek 1. Gminy wchodzące w skład powiatu pilskiego

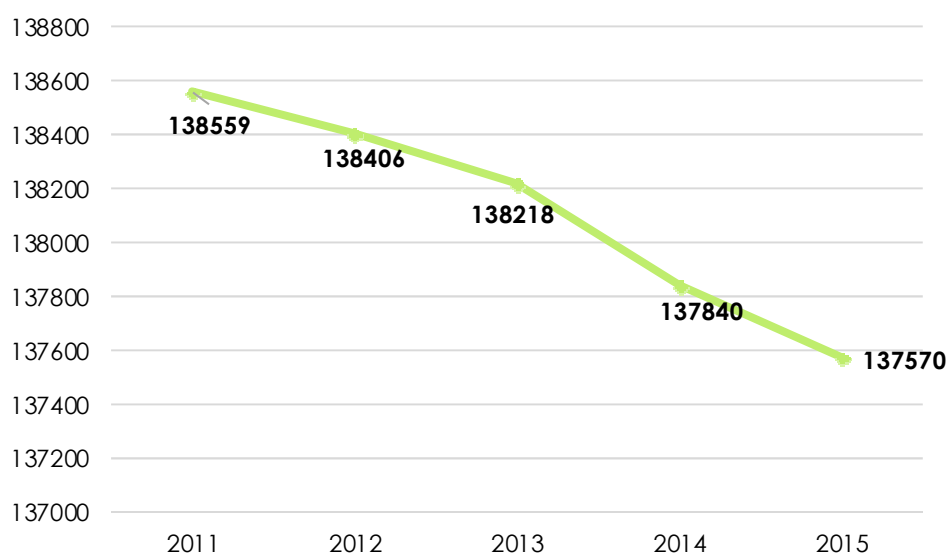

Źródło: www.gminy.pl

1.2. Demografia

W latach 2011-2015 zauważalny był spadek liczby mieszkańców powiatu pilskiego. Na koniec 2015 roku zamieszkiwało go 137 570 osób, z czego 51,0% stanowiły kobiety. Natomiast w roku 2011 liczba ludności wynosiła 138 559, zatem zauważyć można spadek liczby ludności o 989 jednostek na przestrzeni wskazanego okresu czasu. Gęstość zaludnienia w 2015 roku wynosiła 108 osób na 1 km². Należy także podkreślić, że w 2015 roku w powiecie odnotowano ubytek naturalny wynoszący -68 osób.

Rysunek 2. Liczba ludności powiatu pilskiego na przestrzeni lat 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W analizowanym okresie czasu najwięcej mieszkańców powiatu pilskiego zamieszkiwało gminę miejską Piła. W 2015 roku mieszkańcy tej gminy stanowili 53,9% ogółu mieszkańców powiatu. W tym samym roku najmniejszy udział w liczbie ludności mieli mieszkańcy Miasteczka Krajeńskiego (2,4%) i Białośliwia (3,6%).

Tabela 1. Ludność jednostek administracyjnych powiatu pilskiego w 2015 roku

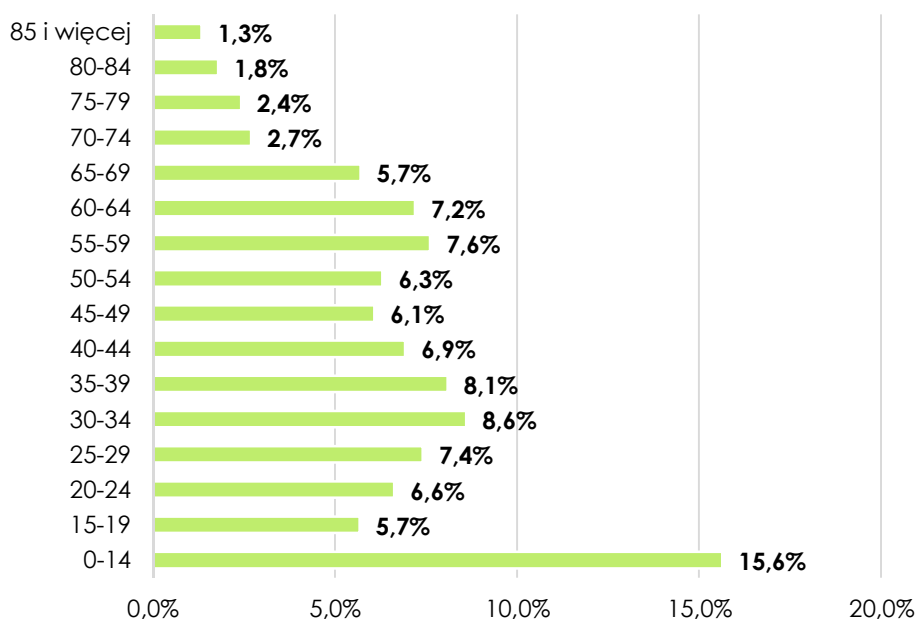
Typ jednostki	Nazwa jednostki	Udział w ogóle ludności powiatu	Udział w ogóle powierzchni powiatu
Gmina miejska	Piła	53,9%	8,1%
Gmina wiejska	Białośliwie	3,6%	6,0%
	Kaczory	5,7%	11,9%
	Miasteczko Krajeńskie	2,4%	5,6%
	Szydłowo	6,4%	21,0%
Gmina miejsko-wiejska	Łobżenica	7,1%	15,1%
	Ujście	5,8%	10,1%
	Wyrzysk	10,2%	12,5%

Typ jednostki	Nazwa jednostki	Udział w ogólnej ludności powiatu	Udział w ogólnej powierzchni powiatu
	Wysoka	4,9%	9,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2015 roku najliczniejszą grupę mieszkańców powiatu stanowiły osoby w przedziale wiekowym 0-14 lat (15,6%). Liczne były także grupy osób w wieku 30-34 lata (8,5%), 35-39 lat (8,1%) i 55-59 lat (7,6%). Z kolei najmniej było osób w wieku 85 lat i więcej (1,3%), 80-84 lata (1,8%), 75-79 lat (2,4%) i 70-74 lata (2,7%).

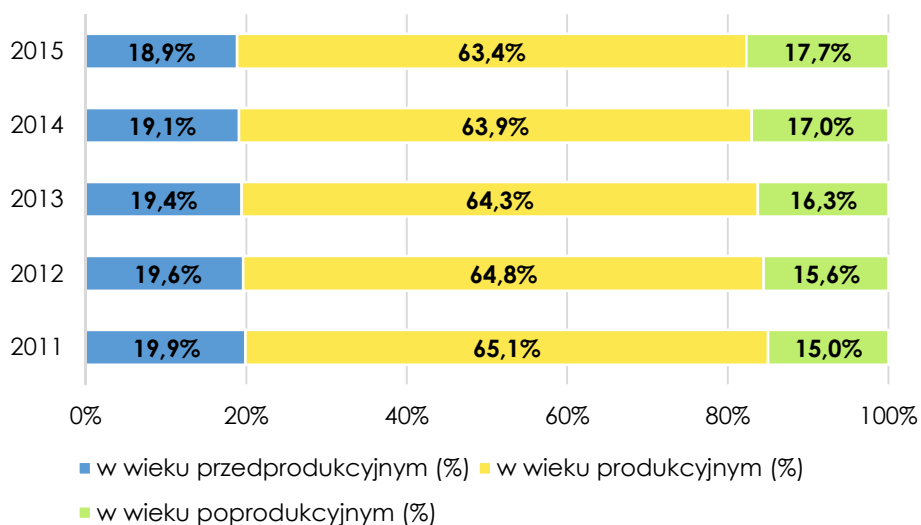
Rysunek 3. Liczba ludności według grup wieku (stan na 31 VI 2015)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Procesy starzenia się zachodzące w polskim społeczeństwie objawiają się, m.in. zmniejszającym się odsetkiem osób w wieku przedprodukcyjnym (w wyniku mniejszej liczby urodzeń), a także rosnącym odsetkiem ludności w wieku poprodukcyjnym (wskutek odchodzenia na emeryturę licznych roczników wyżu demograficznego oraz dłuższego trwania życia). Te same zjawiska można dostrzec wśród mieszkańców powiatu pilskiego. W 2015 roku 63,4% mieszkańców powiatu stanowiły osoby w wieku produkcyjnym. Począwszy od roku 2012 dostrzegalny był stopniowy spadek liczby ludności w tej grupie. W omawianym okresie stopniowo zmniejszał się również odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym, wzrastał natomiast odsetek ludności w wieku poprodukcyjnym.

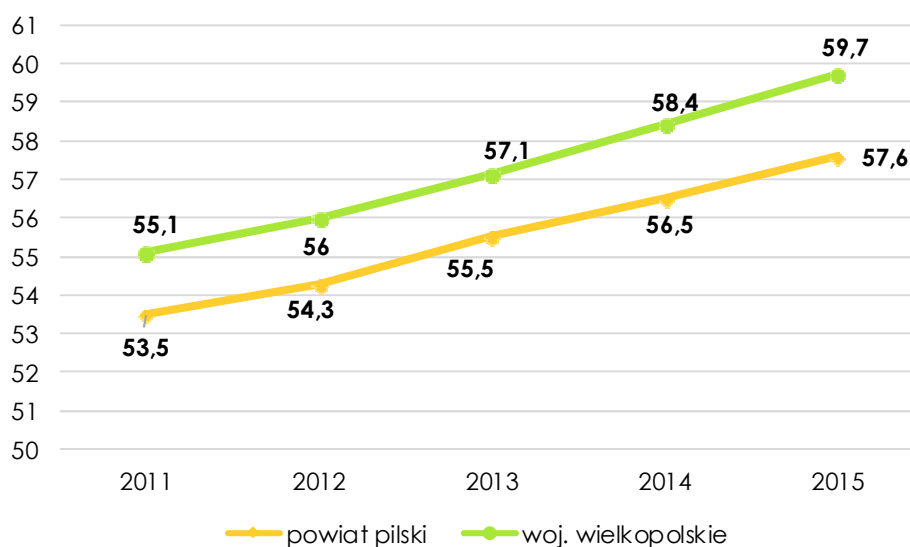
Rysunek 4. Ekonomiczne grupy wieku w powiecie pilskim

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Zmiany w strukturze ludności powiatu nakreśla również wskaźnik obciążenia demograficznego, który odnosi się do liczby ludności w wieku nieprodukcyjnym przypadającej na 100 osób w wieku produkcyjnym. Jego wartość na przestrzeni lat 2011-2015 wzrosła w powiecie pilskim z 53,5 do 57,6 osób. Dla porównania, w skali województwa wielkopolskiego dostrzegalne były wyższe wartości tego wskaźnika. Również wzrost wskaźnika w powiecie w przeciągu omawianych pięciu lat był niższy niż w województwie wielkopolskim.

Rysunek 5. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Czynnikami mającymi wpływ na spadek lub przyrost ludności są m.in. migracje na pobyt stały. Analizie poddano liczbę wymeldowań mieszkańców powiatu pilskiego do innych powiatów. Na przestrzeni lat 2011-2015 zauważalny był nieznaczny spadek liczby wymeldowań. Najwięcej odnotowano ich w 2014 roku wśród osób w wieku produkcyjnym (710).

Tabela 2. Migracje międzypowiatowe wg ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2015

Wyszczególnienie		2011	2012	2013	2014	2015
Zameldowania z innych powiatów	W wieku przedprodukcyjnym	171	157	175	140	131
	W wieku produkcyjnym	534	428	475	442	406
	W wieku poprodukcyjnym	39	47	56	45	56
Wymeldowania do innych powiatów	W wieku przedprodukcyjnym	199	211	181	186	169
	W wieku produkcyjnym	671	676	695	710	627
	W wieku poprodukcyjnym	52	55	57	68	82

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

1.3. Edukacja

W 2014 roku na terenie powiatu funkcjonowało 40 szkół podstawowych, 18 gimnazjów, 6 zasadniczych szkół zawodowych, 9 liceów ogólnokształcących, 12 techników i 2 szkoły policealne.

Do szkół podstawowych na terenie powiatu pilskiego w 2014 roku uczęszczało 8 941 uczniów, zaś ukończyło je 1 257 absolwentów. Liczba uczniów szkół podstawowych w latach 2011-2014 uległa zwiększeniu. W powiecie pilskim przybyło 6,4% uczniów. Ubyło z kolei absolwentów – w 2014 roku było ich o 10,0% mniej niż na początku analizowanego okresu. Takie same tendencje, tj. wzrost liczby uczniów i spadek liczby absolwentów, odnotowano w tym okresie na terenie całego województwa.

Do gimnazjów w powiecie pilskim w 2014 roku uczęszczało 4 046 uczniów, a ukończyło je 683 absolwentów. W latach 2011-2014 liczba uczniów i absolwentów gimnazjów w powiecie uległa spadkowi – odpowiednio o 12,9% i 15,4%.

Najwięcej uczniów szkół ponadgimnazjalnych w powiecie pilskim w 2014 roku odnotowano w technikach – 2 407. W tym samym okresie uczniami zasadniczych szkół zawodowych było 779 osób. Liczba uczniów tego typu szkół w latach 2011-2014 nieznacznie

się zwiększyła (o 5,0%). Zmniejszyła się z kolei liczba uczniów liceów ogólnokształcących – w 2011 roku było ich 2 294, a pod koniec grudnia 2014 roku - 1 917 (spadek o 16,4%). Największy spadek liczby absolwentów na przestrzeni analizowanego okresu odnotowano w szkołach policealnych – 68,6%.

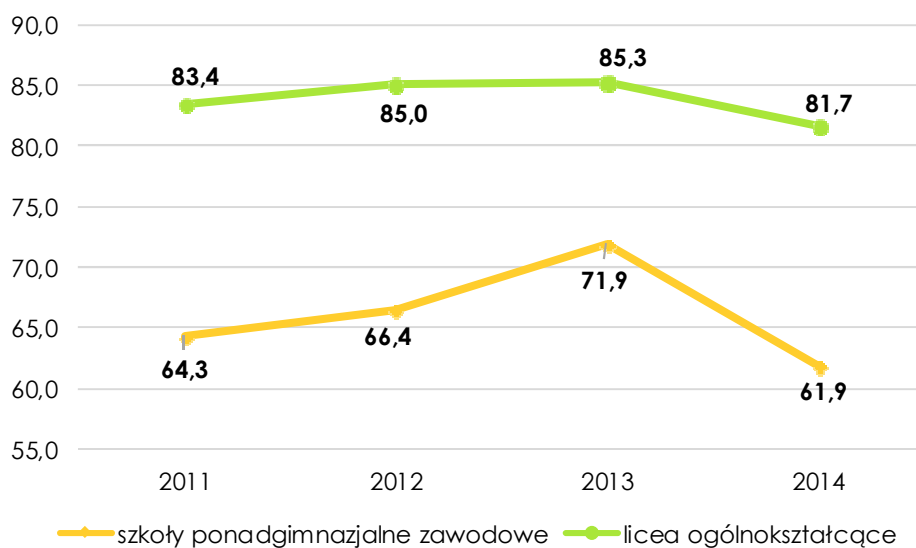
Tabela 3. Uczniowie i absolwenci szkół (bez specjalnych) w latach 2011-2014

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	Zmiana
Uczniowie					
Szkoły podstawowe	8406	8256	8180	8941	6,4%
Gimnazja	4644	4334	4238	4046	-12,9%
Zasadnicze szkoły zawodowe	742	707	693	779	5,0%
Licea ogólnokształcące	2294	2208	1976	1917	-16,4%
Technika	2798	2701	2560	2407	-14,0%
Szkoły policealne	109	68	51	53	-51,4%
Absolwenci					
Szkoły podstawowe	1396	1355	1368	1257	-10,0%
Gimnazja	1603	1590	1417	1356	-15,4%
Zasadnicze szkoły zawodowe	282	245	219	128	-54,6%
Licea ogólnokształcące	788	756	733	681	-13,6%
Technika	757	673	631	593	-21,7%
Szkoły policealne	51	45	31	16	-68,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Spośród absolwentów średnich szkół zawodowych, do egzaminu maturalnego przystąpiło 443 osób, natomiast 274 otrzymało świadectwo dojrzałości. Zdawalność egzaminów maturalnych wśród absolwentów średnich szkół zawodowych w 2014 roku wyniosła w powiecie 61,9%. Spośród absolwentów liceów ogólnokształcących 669 przystąpiło do egzaminu maturalnego, z czego 587 otrzymało świadectwo dojrzałości. Zdawalność egzaminów maturalnych wśród absolwentów liceów ogólnokształcących w powiecie pilskim w 2014 roku wyniosła 81,7%. Zarówno w liceach ogólnokształcących, jak i średnich szkołach zawodowych, na przestrzeni lat 2011-2014 dostrzegalny był spadek zdawalności egzaminów maturalnych.

Rysunek 6. Zdawalność egzaminów maturalnych w latach 2011-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W powiecie pilskim w latach 2012-2014 najwięcej uczniów zasadniczych szkół zawodowych uczyło się na kierunkach związanych z usługami dla ludności oraz na kierunkach inżynieryjno-technicznych. Podgrupa związana z usługami dla ludności dominowała również wśród uczniów szkół średnich zawodowych. W 2014 roku w zasadniczych szkołach zawodowych rozpoczęto kształcenie w podgrupach związanych z biznesem i administracją, zaprzestano natomiast kształcenia w kierunkach ekonomicznych i administracyjnych.

W szkołach średnich zawodowych w 2014 roku rozpoczęto kształcenie na kierunku biznes i administracja, technologie teleinformacyjne oraz na kierunkach związanych z rolnictwem, przy czym zakończono kształcenie w następujących podgrupach kierunków: ekonomiczne i administracyjne, informatyczne, rolnicze, leśne i rybactwa oraz opieki społecznej.

Tabela 4. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia ISCED-F – 2013

Podgrupa kierunków kształcenia	2012	2013	2014	Zmiana
Zasadnicze szkoły zawodowe bez specjalnych				
Biznesu i administracji	-	-	74	74
Ekonomiczne i administracyjne	59	60	-	-59
Inżynieryjno-techniczna	210	218	235	25
Produkcji i przetwórstwa	75	68	67	-8
Architektury i budownictwa	97	101	101	4
Usługi dla ludności	266	246	302	36

Podgrupa kierunków kształcenia	2012	2013	2014	Zmiana
Technika (łącznie z technikami uzupełniającymi, liceami profilowanymi oraz szkołami ogólnokształcącymi, artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe) bez specjalnych				
Artystyczna	-	12	25	25
Społeczna	284	251	209	-75
Biznesu i administracji	-	-	256	256
Ekonomiczne i administracyjne	211	218	-	-211
Technologii teleinformatycznych	-	-	396	396
Informatyczna	405	411	-	-405
Inżynieryjno-techniczna	347	333	319	-28
Produkcji i przetwórstwa	112	107	114	2
Architektury i budownictwa	288	245	204	-84
Rolnicze, leśne i rybactwa	58	65	-	-58
Rolnicze	-	-	69	69
Opieki społecznej	23	-	-	-23
Usługi dla ludności	1029	935	815	-214
Szkoły policealne bez specjalnych				
Medyczna	68	51	53	-15

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na terenie powiatu pilskiego funkcjonują również liczne ośrodki szkolenia pozaszkolnego. Należą do nich m.in.:

- **Zakład Doskonalenia Zawodowego Centrum Kształcenia w Pile** (oferujący szkolenia z branży budowlano-instalacyjnej, metalowej, transportowo-logistyczno-magazynowej, sprzedażowo-handlowej, usługowej, medyczno-opiekuńczej, oświatowej, informatyczno-telekomunikacyjnej i BHP. Zakład Doskonalenia Zawodowego jest organem założycielskim Wyższej Szkoły Humanistycznej z siedzibą w Lesznie),
- **Ośrodek Kształcenia Zawodowego „Z&M” Romaniszyn w Pile** (oferujący m.in. szkolenia menedżerskie, kasjerskie, BHP i ppoż., ISO 9001, szkolenia i kursy archiwizacyjne oraz kursy z zakresu obsługi maszyn i urządzeń),
- **Ośrodek Kształcenia Zawodowego i BHP w Pile,**
- **Centrum Pracy Pozaszkolnej i Kształcenia Ustawicznego Edu S w Pile,**
- **Powiatowe Centrum Edukacji w Pile** (powstało z włączenia Centrum Kształcenia Ustawicznego w Pile w struktury Centrum Edukacji Zawodowej w Pile, w skład którego wchodzi Centrum Kształcenia Praktycznego, Ośrodek Doskonalenia i Doskonalenia Zawodowego, Centrum Kształcenia Ustawicznego oraz Zawodowe Centrum Kształcenia Ustawicznego. W swojej ofercie posiada m.in. kursy: informatyczne, CAD/CAM,

programowanie i obsługa obrabiarek CNC, spawanie metodami: MIG, MAG, MMA, TIG, GAS.),

- **Centrum Doskonalenia Nauczycieli w Pile** (szkolenia adresowane są do kadry kierowniczej, pracowników jednostek samorządu terytorialnego odpowiedzialnych za oświatę oraz nauczycieli w zakresie przedmiotowo-metodycznym, pomocy psychologiczno-pedagogicznej oraz wspomagania pracy szkoły/placówki i rozwoju zawodowego nauczycieli),
- **Centrum Szkolenia Kadr w Ujściu** (specjalizujące się w projektowaniu i wdrażaniu szkoleń stacjonarnych oraz e-learningu z dziedzin prawa/e-prawa, administracji/e-administracji, psychologii, psychoterapii),
- **Firma Szkoleniowa "ATTC" w Szydłowie** (specjalizuje się m.in. w następujących szkoleniach: obsługa wózków widłowych, profesjonalny sprzedawca z obsługą komputera i kasy fiskalnej, opiekunka środowiskowa, dziecięca i osób starszych, pracownik ochrony fizycznej I i II stopnia, obsługa urządzeń ogrodniczych, profesjonalny kucharz małej gastronomii, pomoc kuchenna, sekretarka/asystentka, kosmetyczka I stopnia, księgowość, kadry i płace, obsługa komputera dla początkujących i zaawansowanych),
- **Ośrodek Edukacji Zawodowej u Stodolnych Spółka z o.o. w Pile** (prowadzi szkolenia okresowe dla kierowców zawodowych i kwalifikacje wstępne dla osób chcących przystąpić do zawodu kierowcy oraz szkolenia kadry zarządzającej),
- **Ośrodek Kształcenia Dorosłych Med-Life w Wyrzysku** (organizuje kursy, szkolenia, seminaria z zakresu pierwszej pomocy, kwalifikowanej pierwszej pomocy, a także kursy specjalistyczne dla personelu medycznego),
- **Akademicki Ośrodek Szkolenia Lotniczego FTOW Pile** (prowadzi specjalistyczne szkolenia lotnicze w zakresie kształcenia pilotów szybowcowych i pilotów samolotowych).

W gminie miejskiej Piła funkcjonuje ponadto **Pilski Inkubator Przedsiębiorczości**, który oferuje szkolenia o różnorodnej tematyce oraz różnego rodzaju usługi niezbędne dla prowadzenia i rozwoju przedsiębiorstw.

Tematyka oferowanych przez instytucje szkoleniowe ofert z roku na rok staje się coraz bardziej zróżnicowana. Jest to spowodowane zmieniającymi się potrzebami rynku pracy w zakresie posiadanych kwalifikacji. Oferta szkoleniowa jest na bieżąco dostosowywana do pojawiających się zmian.

Oferta edukacyjna w mieście Piła obejmuje również **studia wyższe** realizowane w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Pile, Wydziale Gospodarki i Techniki WSG w Pile oraz Zamiejscowym Ośrodku Dydaktycznym Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Pile.

Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa im. Stanisława Staszica w Pile prowadzi studia licencjackie, inżynierskie i magisterskie w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w jednym z czterech instytutów:

- Instytut Ekonomiczny (kierunek ekonomia),
- Instytut Humanistyczny (kierunki: filologia, politologia, praca socjalna),
- Instytut Ochrony Zdrowia (kierunki: fizjoterapia, kosmetologia, pielęgniarstwo, ratownictwo medyczne),
- Instytut Politechniczny (kierunki: budownictwo, elektrotechnika, mechanika i budowa maszyn, transport).

Instytut Politechniczny PWSZ w Pile oferuje także studentom innowacyjny projekt edukacyjny – studia dualne na wszystkich czterech kierunkach. Studia dualne dają możliwość równoczesnego zdobywania wiedzy akademickiej i doświadczenia praktycznego potwierdzonego certyfikatem, co ma pozytywny wpływ na ich sytuację na rynku pracy po ukończeniu studiów. Wprowadzenie studiów dualnych służy podnoszeniu jakości kształcenia zawodowego w szkołach wyższych w Pile poprzez dostosowanie go do potrzeb rynku pracy.

PWSZ w Pile podpisała umowy o współpracy i prowadzeniu studiów dualnych m.in. z następującymi przedsiębiorstwami:

- **Quad/Graphics Europe,**
- **Philips Lighting Poland,**
- **SAPA Aluminium,**
- **Dendro Poland,**
- **Zakład Rolniczo-Przemysłowy Farmutil HS,**
- **SeaKing Poland,**
- **Pil-Building.**¹

Współpraca Wyższej Szkoły Biznesu w Pile i Wyższej Szkoły Gospodarki w Bydgoszczy zaowocowała utworzeniem wspólnej jednostki - Wydziału Gospodarki i Techniki z siedzibą w Pile, na którym prowadzone są studia I i II stopnia, studia inżynierskie oraz studia podyplomowe².

Uniwersytet Adama Mickiewicza Zamiejscowy Ośrodek Dydaktyczny w Pile prowadzi studia licencjackie na następujących kierunkach:

- Gospodarka wodna,

¹ <http://www.pwsz.pila.pl/pl/instytuty/instytut-politechniczny/studia-dualne.html>

² <http://www.pila.byd.pl/strona-glowna.1.html>

- Pedagogika,
- Turystyka i rekreacja.

ZOD w Pile prowadzi również studia podyplomowe na kierunku Informatyka Stosowana i Zarządzanie oświatą oraz projekt pn. „Kontynuacja kariery”³ z dostępnymi studiami podyplomowymi (edukacja przedszkolna, oligofrenopedagogika, terapia pedagogiczna, pomoc psychologiczno-pedagogiczna, logopedia) oraz szkoleniami zawodowymi (opiekun dzienny, opiekun żłobka/klubu malucha)⁴.

1.4. Gospodarka

Pod koniec 2015 roku na terenie powiatu pilskiego zarejestrowanych było 12 845 podmiotów gospodarki narodowej. Przedsiębiorstwa najczęściej zajmowały się handlem hurtowym i detalicznym; naprawą pojazdów samochodowych (sekcja G) - 3 212. Do licznie reprezentowanych sekcji PKD należały także: budownictwo (sekcja F), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (sekcja M), transport i gospodarka magazynowa (sekcja H), przetwórstwo przemysłowe (sekcja C) oraz opieka zdrowotna i pomoc społeczna (sekcja Q).

Porównując dane dotyczące liczby podmiotów gospodarczych w 2011 i 2015 roku, za sekcje rozwojowe w powiecie pilskim można uznać następujące: górnictwo i wydobywanie (sekcja B), wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych (sekcja D), działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (sekcja N) oraz edukacja (sekcja P) oraz informacja i komunikacja (sekcja J). Spadki liczby podmiotów gospodarczych w okresie 2011-2015 odnotowano natomiast w sekcjach: handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych (sekcja G), budownictwo (sekcja F) oraz działalność finansowa i ubezpieczeniowa (sekcja K).

Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
Sekcja A - ROLNICTWO, LEŚNICTWO,	268	289	289	274	275	2,6%

³ Projekt skierowany jest do nauczycieli i pracowników instytucji sektora oświaty; zwolnionych, przewidzianych do zwolnienia lub zagrożonych zwolnieniem z pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy z obszaru subregionu pilskiego tj. 5 powiatów: chodzieskiego, czarnkowsko-trzcieńskiego, pilskiego, wągrowieckiego, złotowskiego; umożliwia udział w bezpłatnym programie outplacementu, realizowanym w ramach 7 zestawów edukacyjnych, w celu zdobycia nowych kwalifikacji.

⁴ <https://pila.amu.edu.pl/strona-glowna/kierunki-studiow/studia-podyplomowe/projekt-pn-kontynuacja-kariery>

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
ŁOWIECTWO I RYBACTWO						
Sekcja B - GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	8	10	11	10	14	75,0%
Sekcja C - PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	943	949	978	974	990	5,0%
Sekcja D - WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ, GORĄCĄ WODĘ I POWIETRZE DO UKŁADÓW KLIMATYZACYJNYCH	21	25	30	31	31	47,6%
Sekcja E - DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI ORAZ DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z REKULTYWACJĄ	37	38	40	38	38	2,7%
Sekcja F - BUDOWNICTWO	1361	1350	1367	1354	1345	-1,2%
Sekcja G - HANDEL HURTOWY I DETALICZNY; NAPRAWA POJAZDÓW SAMOCHODOWYCH, WŁĄCZAJĄC MOTOCYKLE	3388	3353	3367	3328	3212	-5,2%
Sekcja H - TRANSPORT I GOSPODARKA MAGAZYNOWA	910	908	943	966	1010	11,0%
Sekcja I - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z ZAKWATEROWANIEM I USŁUGAMI GASTRONOMICZNYMI	334	347	346	340	348	4,2%
Sekcja J - INFORMACJA I KOMUNIKACJA	248	258	268	291	311	25,4%

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
Sekcja K - DZIAŁALNOŚĆ FINANSOWA I UBEZPIECZENIOWA	448	455	457	443	443	-1,1%
Sekcja L - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OBSŁUGĄ RYNKU NIERUCHOMOŚCI	673	662	692	697	715	6,2%
Sekcja M - DZIAŁALNOŚĆ PROFESJONALNA, NAUKOWA I TECHNICZNA	973	991	1003	1037	1055	8,4%
Sekcja N - DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE USŁUG ADMINISTROWANIA I DZIAŁALNOŚĆ WSPIERAJĄCA	273	252	286	292	309	13,2%
Sekcja O - ADMINISTRACJA PUBLICZNA I OBRONA NARODOWA; OBOWIĄZKOWE ZABEZPIECZENIA SPOŁECZNE	90	91	92	92	93	3,3%
Sekcja P - EDUKACJA	495	569	616	629	633	27,9%
Sekcja Q - OPIEKA ZDROWOTNA I POMOC SPOŁECZNA	839	859	895	922	923	10,0%
Sekcja R - DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z KULTURĄ, ROZRYWKĄ I REKREACJĄ	233	238	235	231	238	2,1%
Sekcje S i T - POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ USŁUGOWA i GOSPODARSTWA DOMOWE ZATRUDNIAJĄCE PRACOWNIKÓW; GOSPODARSTWA DOMOWE PRODUKUJĄCE WYROBY	799	799	813	879	844	5,6%

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
I ŚWIADCZĄCE USŁUGI NA WŁASNE POTRZEBY						
RAZEM	12341	12443	12728	12828	12845	4,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W latach 2011-2015 najwięcej podmiotów zarejestrowanych było na terenie gminy miejskiej Piła. Na koniec 2015 roku funkcjonowało tam 8 526 podmiotów, czyli 66,4% ogółu podmiotów zarejestrowanych w powiecie pilskim. W tym samym okresie najmniej przedsiębiorstw działało na terenie gminy Miasteczko Krajeńskie – 199, czyli 1,5% wszystkich podmiotów z powiatu. Największy wzrost liczby przedsiębiorstw na przestrzeni analizowanego okresu odnotowano w gminie Szydłowo – 22,0%.

Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu pilskiego w latach 2011-2015

Nazwa	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
Piła	8465	8470	8575	8573	8526	0,7%
Białośliwie	273	277	299	300	309	13,2%
Kaczory	462	476	502	518	521	12,8%
Łobżenica	450	465	480	488	509	13,1%
Miasteczko Krajeńskie	177	178	185	204	199	12,4%
Szydłowo	710	765	812	822	866	22,0%
Ujście	579	589	589	595	616	6,4%
Wyrzysk	917	926	973	987	946	3,2%
Wysoka	308	297	313	341	353	14,6%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na terenie powiatu pilskiego pod koniec 2015 roku funkcjonowały 2 przedsiębiorstwa zatrudniające 1000 i więcej pracowników. W porównaniu z rokiem 2011 oznacza to spadek o 2 przedsiębiorstwa. Ponadto istniało 12 firm zatrudniających od 250 do 999 osób. W latach 2011-2015 najwięcej zarejestrowanych podmiotów zatrudniało do 9 pracowników. Taką klasą wielkości cechowało się w 2015 roku 12 209 przedsiębiorstw, podczas gdy w 2011 było ich 11 700 (wzrost o 4,4%). W 2015 roku 520 jednostek zatrudniało od 10 do 49 pracowników, a 102 podmioty – od 50 do 249 pracowników.

Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według klas wielkości

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
0 - 9	11700	11799	12086	12180	12209	4,4%
10 - 49	536	528	525	531	520	-3,0%
50 - 249	90	101	102	102	102	13,3%
250 - 999	11	12	12	12	12	9,1%
1000 i więcej	4	3	3	3	2	-50,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Pod koniec 2015 roku na terenie powiatu pilskiego funkcjonowały 473 podmioty sektora publicznego i 12317 podmiotów sektora prywatnego. Wśród podmiotów z sektora publicznego najliczniejszą grupę stanowiły państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego, których na koniec 2015 roku zarejestrowanych było 254 (spadek o 0,8% w stosunku do 2011 roku). Z kolei wśród podmiotów prywatnych najwięcej było osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, których liczba na koniec 2015 roku wyniosła 9 933, co stanowi wzrost o 1,6% w porównaniu do początku analizowanego okresu. Największą dynamikę wzrostu na przestrzeni lat 2011-2015 odnotowano w przypadku fundacji – wzrost o 108,3%.

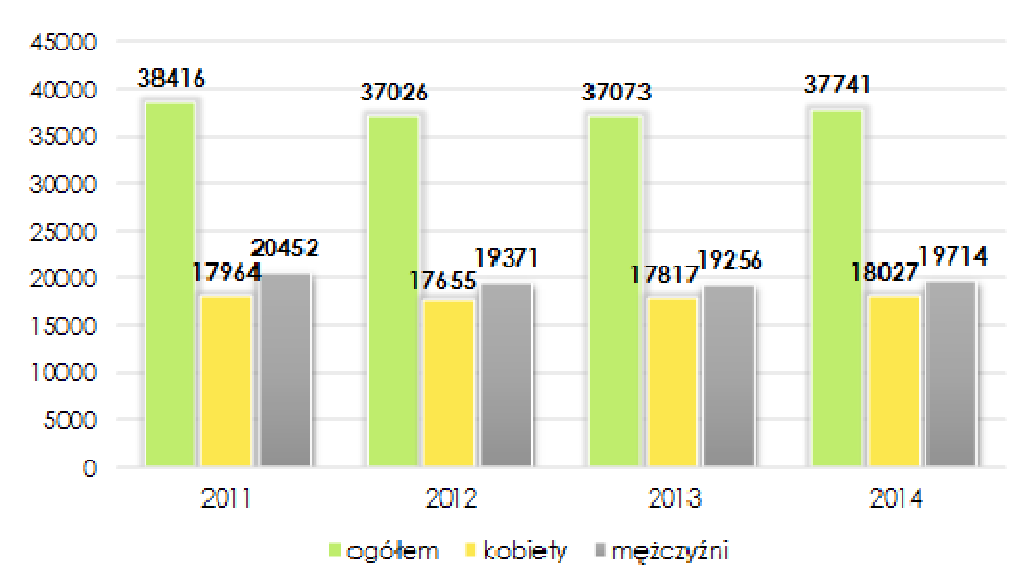
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według formy prawnej

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
sektor publiczny - ogółem	560	543	477	474	473	-15,5%
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	256	255	252	251	254	-0,8%
sektor publiczny - spółki handlowe	21	22	22	23	22	4,8%
sektor prywatny - ogółem	11781	11900	12251	12350	12317	4,5%
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	9774	9786	10000	9980	9933	1,6%
sektor prywatny - spółki handlowe	676	707	744	784	802	18,6%
sektor prywatny - spółdzielnie	90	93	94	97	101	12,2%
sektor prywatny - fundacje	12	13	17	20	25	108,3%
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	335	344	353	366	385	14,9%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na przestrzeni lat 2011-2014 w powiecie pilskim liczba osób pracujących zmniejszyła się o 675. Dostrzegalny był natomiast wzrost udziału kobiet w ogóle pracujących, który w 2011 roku wynosił 46,8%, natomiast w 2014 roku – 47,8%.

Rysunek 7. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim wg PKD 2007

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2014 roku największą liczbę osób pracujących w powiecie pilskim odnotowano w sekcji przemysł i budownictwo – 12 559. Niemniej w porównaniu do 2011 roku zauważalny był spadek o 7,2%. Najmniejszą liczbę osób pracujących odnotowano natomiast w sekcji działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości (1 079).

Tabela 9. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim według grup sekcji

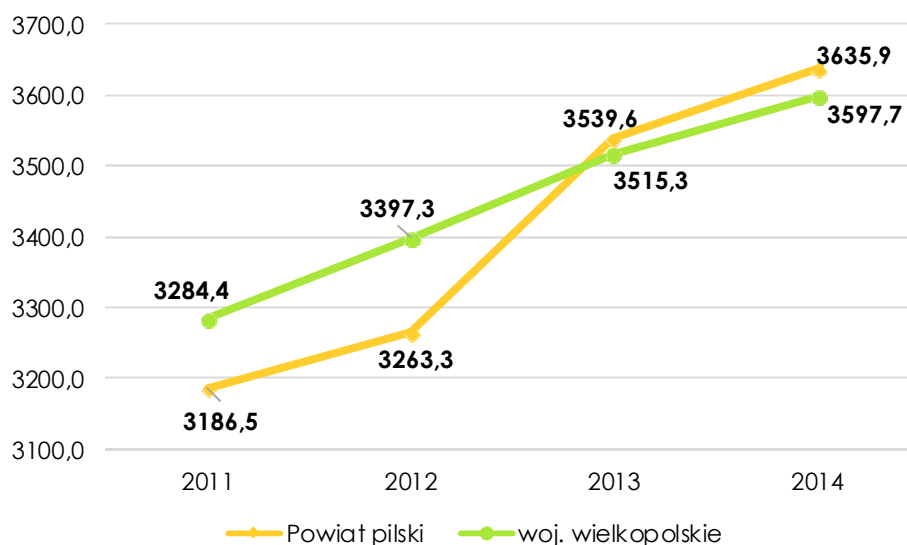
Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	Zmiana
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6361	6392	6508	6580	3,4%
Przemysł i budownictwo	13534	12221	12142	12559	-7,2%
Handel; naprawa pojazdów samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja	7035	6945	7054	7317	4,0%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	1233	1204	1221	1079	-12,5%
Pozostałe usługi	10253	10264	10148	10206	-0,5%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

W 2014 roku przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie pilskim wynosiło 3 635,9 zł, co stanowiło 90,8% średniej krajowej. Pracujący mieszkańcy powiatu pilskiego zarabiali przeciętnie o 38,2 zł więcej niż mieszkańcy województwa wielkopolskiego. Również kwoty wynagrodzeń w powiecie rosły szybciej niż w województwie - na przestrzeni lat 2011-

2014 odnotowano wzrost o 449,4 zł, podczas gdy przeciętne wynagrodzenia brutto w województwie wzrosły w tym czasie o 313,3 zł. W analizowanym okresie nieznacznie poprawiła się relacja przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w powiecie pilskim w stosunku do średniej krajowej - z 87,9% do 90,8%.

Rysunek 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie pilskim

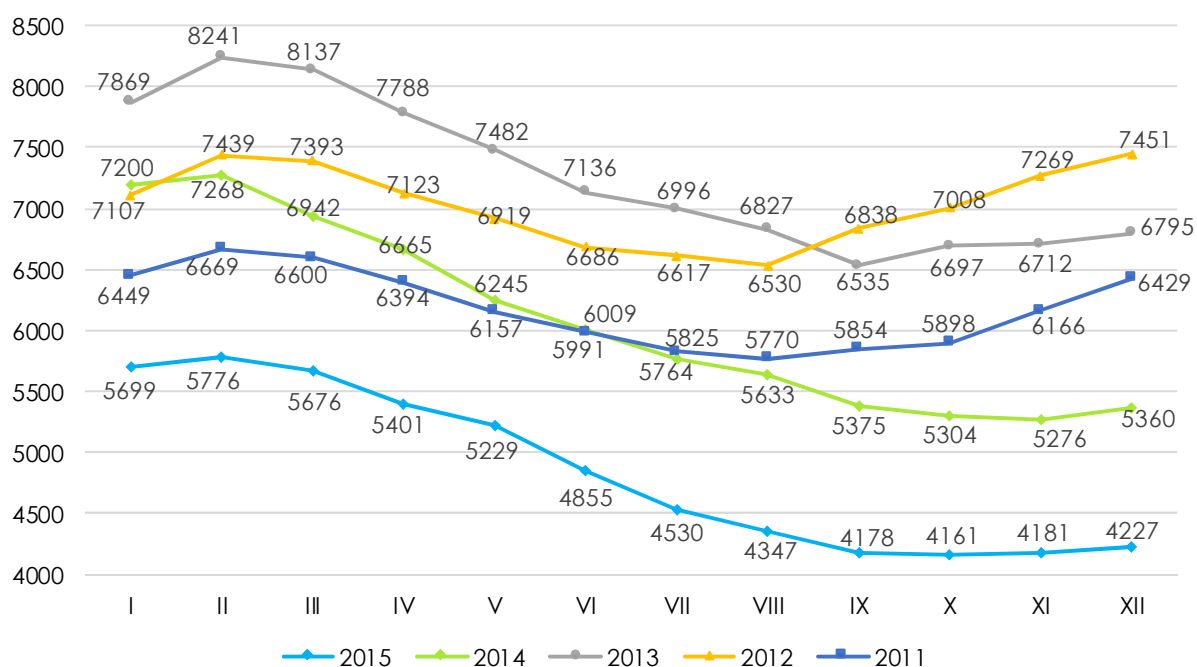
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

2. Analiza bezrobocia w powiecie pilskim w latach 2011-2015

2.1 Ogólna charakterystyka osób bezrobotnych

Pod koniec analizowanego okresu odnotowano znacznie niższą liczbę osób bezrobotnych niż w analogicznym okresie w latach poprzednich. Na koniec grudnia 2015 roku w Powiatowym Urzędzie Pracy w Pile zarejestrowanych było 4227 osób bezrobotnych, a w tym samym okresie w 2014 roku było ich 5 360, czyli o 1 133 osób więcej. Stopa bezrobocia rejestrowanego w 2015 roku wyniosła 8,0% w powiecie pilskim i 6,2% w województwie wielkopolskim. Dla porównania, pod koniec grudnia 2011 roku stopa bezrobocia w powiecie wynosiła 11,7%, a w województwie wielkopolskim – 9,2%.

Rysunek 9. Liczba bezrobotnych w końcu okresu (stan na ostatni dzień miesiąca)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP – Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim

W powiecie pilskim w latach 2011-2015 najwięcej bezrobotnych zamieszkiwało gminę miejską Piła. Liczba bezrobotnych w tej gminie w 2015 roku wyniosła 2 086 osób, czyli 49,3% ogółu bezrobotnych z powiatu. Najmniejszą liczbę osób bezrobotnych w 2015 roku odnotowano z kolei w gminie Miasteczko Krajeńskie - 92. Największy spadek liczby bezrobotnych na przestrzeni analizowanego okresu nastąpił w gminie Ujście, gdzie w 2015 roku zarejestrowano niemal połowę mniej bezrobotnych niż w roku 2011.

Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych w gminach powiatu pilskiego w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
Piła	3353	3950	3557	2776	2086	-37,8%
Białośliwie	237	261	230	190	165	-30,4%
Kaczory	317	371	367	279	218	-31,2%
Łobżenica	502	534	462	405	368	-26,7%
Miasteczko Krajeńskie	150	152	150	96	92	-38,7%
Szydłowo	450	551	522	392	311	-30,9%
Ujście	415	467	426	316	209	-49,6%
Wyrzysk	707	810	799	635	540	-23,6%
Wysoka	298	355	282	271	238	-20,1%
RAZEM	6429	7451	6795	5360	4227	-34,3%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Na przestrzeni analizowanego okresu najmniejszą liczbę osób bezrobotnych do ewidencji odnotowano w 2015 roku. W tym okresie liczba osób, które uzyskały status osoby bezrobotnej w powiecie pilskim wyniosła 9 120, czyli o 17,5% mniej niż w 2011 roku. Najmniejszą liczbę osób, które utraciły status osoby bezrobotnej w analizowanych latach, odnotowano w 2015 roku. W tym roku liczba osób tracących status bezrobotnego w powiecie pilskim wynosiła 10 253 osoby. W porównaniu z 2011 rokiem był to spadek o 3,3%.

Tabela 11. Napływ i odpływ bezrobotnych w powiecie pilskim w poszczególnych miesiącach w latach 2011-2015

Miesiąc	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
Napływ						
I	1101	1206	1236	1136	943	-14,4%
II	893	956	1078	872	730	-18,3%
III	934	952	1034	846	833	-10,8%
IV	786	746	883	733	646	-17,8%
V	791	728	834	773	778	-1,6%
VI	751	878	705	771	579	-22,9%
VII	825	928	1066	713	644	-21,9%
VIII	886	745	827	681	600	-32,3%
IX	1062	1126	928	848	845	-20,4%
X	916	1253	1099	967	788	-14,0%
XI	993	1128	1020	817	767	-22,8%
XII	1110	908	1059	1029	967	-12,9%

Miesiąc	2011	2012	2013	2014	2015	Zmiana
RAZEM	11048	11554	11769	10186	9120	-17,5%
Odływ						
I	636	526	818	731	604	-5,0%
II	673	624	706	804	653	-3,0%
III	1003	998	1138	1172	933	-7,0%
IV	992	1016	1232	1010	921	-7,2%
V	1028	932	1140	1193	950	-7,6%
VI	917	1111	1051	1007	953	3,9%
VII	991	997	1206	958	969	-2,2%
VIII	941	832	996	812	783	-16,8%
IX	978	818	1220	1106	1014	3,7%
X	872	1083	937	1038	805	-7,7%
XI	725	867	1005	845	747	3,0%
XII	847	726	976	945	921	8,7%
RAZEM	10603	10530	12425	11621	10253	-3,3%

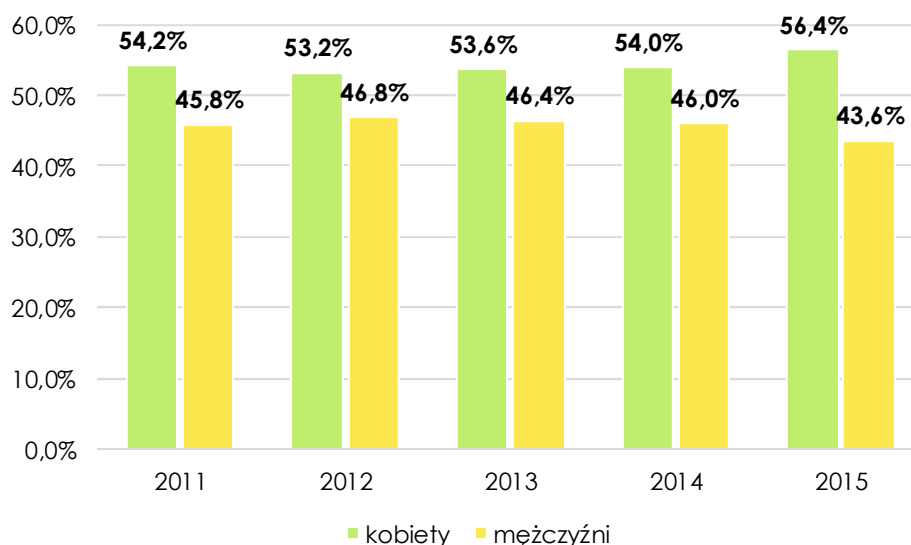
*Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP –
Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim*

2.2 Struktura bezrobotnych

W latach 2011-2015 odsetek bezrobotnych zamieszkujących tereny miejskie stale przewyższał odsetek osób mieszkających na wsi. Pod koniec 2015 roku w mieście mieszkało 61,7% ogółu bezrobotnych.

We wszystkich analizowanych latach można zaobserwować wyższy udział kobiet w ogólnej liczbie bezrobotnych w powiecie pilskim. W 2015 roku stanowiły one 56,4% wszystkich bezrobotnych i był to najwyższy odsetek, jaki odnotowano w latach 2011-2015. Najniższy udział kobiet zaobserwowano natomiast w 2012 roku - 53,2%. Ponadto na przestrzeni analizowanego okresu dostrzegalny był wzrost udziału tej grupy w ogólnej liczbie zarejestrowanych.

Rysunek 10. Struktura bezrobotnych ze względu na płeć w latach 2011-2015

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP –
Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim

W powiecie pilskim w latach 2011-2015 najwięcej osób bezrobotnych należało do grupy wiekowej 25-34 lata. W 2015 roku osoby w tym wieku stanowiły 26,0% ogółu bezrobotnych. Drugą najliczniejszą grupą wiekową wśród bezrobotnych były osoby w wieku 35-44 lata, które w 2015 roku miały 20,6% udział w ogóle bezrobotnych. Najmniejszy odsetek stanowiły osoby w wieku 60 lat i więcej - 6,1% wszystkich bezrobotnych.

Tabela 12. Struktura bezrobotnych ze względu na wiek w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
18-24	20,3%	21,2%	17,1%	14,9%	15,0%
25-34	28,7%	28,9%	27,1%	26,8%	26,0%
35-44	20,2%	19,7%	21,0%	21,0%	20,6%
45-54	19,9%	18,1%	19,5%	19,8%	18,8%
55-59	8,9%	10,0%	12,1%	13,2%	13,5%
60 i więcej	2,0%	2,1%	3,2%	4,3%	6,1%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP –
Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim

W latach 2011-2015 największy udział w liczbie bezrobotnych w powiecie miały osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym. W 2015 roku odsetek osób z takim wykształceniem wyniósł 30,3%. Drugą najliczniejszą grupą były osoby z wykształceniem gimnazjalnym i poniżej. W 2015 roku stanowiły one 28,0% ogółu bezrobotnych. Najmniejszy udział wśród bezrobotnych w powiecie miały osoby o wykształceniu średnim ogólnokształcącym - odsetek tych osób wyniósł 7,8%.

Tabela 13. Struktura bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	2011	2012	2013	2014	2015
Wyższe	8,8%	10,2%	9,7%	10,0%	10,9%
Policealne i średnie zawodowe	24,4%	25,0%	24,5%	23,3%	23,0%
Średnie ogólnokształcące	7,5%	7,9%	8,2%	7,5%	7,8%
Zasadnicze zawodowe	30,3%	29,4%	29,9%	30,4%	30,3%
Gimnazjalne i poniżej	29,0%	27,5%	27,7%	28,8%	28,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP –
Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim

W 2015 roku największa liczba bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy pozostawała bez zatrudnienia od 1 do 3 miesięcy. Na początku analizowanego okresu grupa ta stanowiła 23,5% wszystkich bezrobotnych w powiecie. Najmniejszą liczbę bezrobotnych w 2015 roku odnotowano w grupie osób pozostających bez zatrudnienia od 3 do 6 miesięcy. W 2011 roku osoby te miały 21,3% udział w ogóle bezrobotnych w powiecie. Najwyższy wzrost na przestrzeni analizowanego okresu odnotowano w przypadku osób pozostających bez pracy powyżej 24 miesięcy, które w 2011 stanowiły 6,8% wszystkich zarejestrowanych, a pod koniec grudnia 2015 roku – 14,8%.

Tabela 14. Struktura bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy [w miesiącach]

Wyszczególnienie	Do 1	1-3	3-6	6-12	12-24	Powyżej 24
2011	13,7%	23,5%	21,3%	19,2%	15,5%	6,8%
2012	11,0%	25,2%	18,6%	19,8%	15,9%	9,5%
2013	13,3%	22,5%	18,3%	18,4%	15,1%	12,4%
2014	14,6%	21,8%	15,2%	16,6%	16,3%	15,5%
2015	16,4%	22,4%	14,7%	16,0%	15,7%	14,8%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP –
Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim

Na koniec 2015 roku wśród zarejestrowanych bezrobotnych najliczniejszą grupę (21,9%) stanowiły osoby ze stażem pracy od 1 roku do 5 lat. Liczną była również grupa osób ze stażem od 10 do 20 lat, których udział w ogólnej liczbie bezrobotnych wynosił 17,4%. Najmniej osób posiadało ponad 30 lat stażu pracy – 6,3% ogółu. Największy wzrost na przestrzeni lat 2011-2015 odnotowano w przypadku bezrobotnych posiadających staż pracy poniżej 1 roku.

Tabela 15. Struktura bezrobotnych ze względu na staż pracy w latach 2011-2015

Wyszczególnienie	Do 1 roku	1-5 lat	5-10 lat	10-20 lat	20-30 lat	Powyżej 30 lat	Bez stażu pracy
2011	11,1%	23,0%	14,1%	18,1%	12,8%	4,1%	16,8%
2012	12,6%	23,3%	14,0%	17,1%	11,6%	4,9%	16,5%
2013	12,3%	22,0%	14,2%	17,9%	12,9%	5,7%	15,0%
2014	13,1%	22,1%	14,1%	17,8%	13,3%	5,7%	13,9%
2015	14,4%	21,9%	14,3%	17,4%	12,7%	6,3%	13,0%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP –
Informacja o sytuacji na rynku pracy w powiecie pilskim

2.3 Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy

Według obowiązującej od 28 stycznia 2015 roku klasyfikacji osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, pod koniec 2015 roku w powiecie pilskim było 3 575 bezrobotnych o tym statusie, czyli 84,6% ogółu zarejestrowanych. Najwięcej bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy należało do grupy osób długotrwale bezrobotnych (2 033, tj. 56,9%), powyżej 50 roku życia (1 266, tj. 35,4%) i do 30 roku życia (1 174, tj. 32,8%).

Tabela 16. Struktura osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według klasyfikacji z Dz. U. z 2015 r. poz. 149

Wyszczególnienie	2015	
Osoby będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy	3575	
w tym:		
Osoby do 30 roku życia	1174	32,8%
W tym do 25 roku życia	634	17,7%
Osoby długotrwale bezrobotne	2033	56,9%
Osoby powyżej 50 roku życia	1266	35,4%
Osoby korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej	0	0,0%
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia	675	18,9%
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r. ż	9	0,3%
Niepełnosprawni	508	14,2%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP –
Sprawozdanie MPiPS-01 za grudzień 2015 roku

3. Prognoza zmian w obszarze rynku pracy

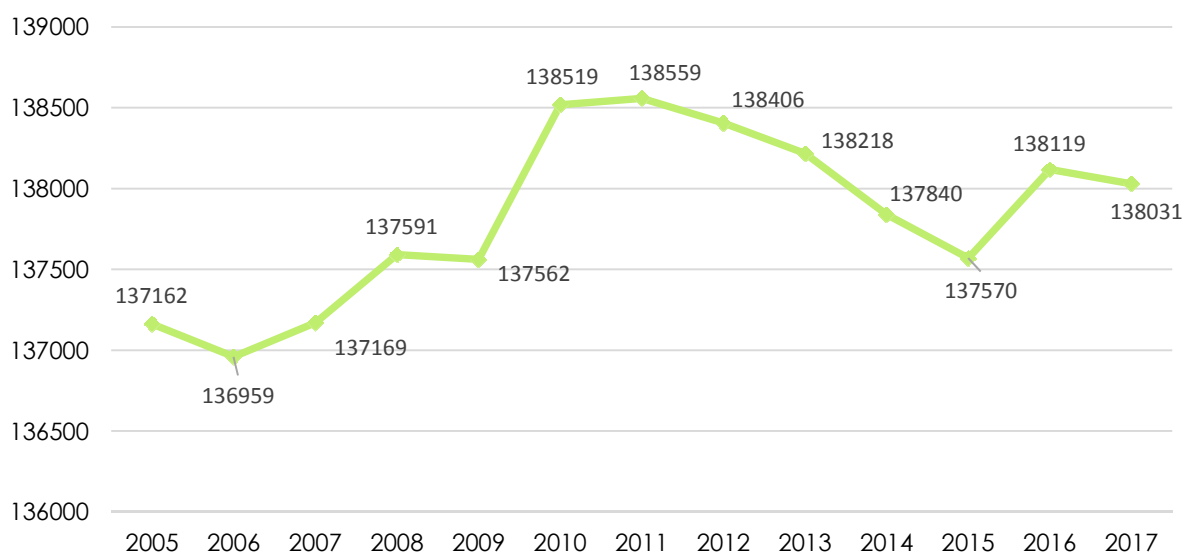
W niniejszym rozdziale zaprezentowano prognozę zmian w obszarze rynku pracy dotyczącą demografii, edukacji, gospodarki i bezrobocia w powiecie pilskim.

Do przygotowania prognoz wykorzystane zostały modele ARIMA. Dla każdego badanego czynnika zbudowany został odpowiedni model z odpowiednio dobranymi parametrami. Dla każdego z czynników wykorzystano wartości z ostatnich 10 lub 11 lat. Taka długość szeregu czasowego pozwala na przygotowanie odpowiednio precyzyjnych prognoz do 2017 roku. Zostały przygotowane jednak również prognozy na kolejne lata, aż do 2022 roku. Są one obciążone dość znacznymi błędami predykcji, które nie są aż tak znaczące dla lat 2016-2017. Im bardziej odległa prognoza, tym mniejsza jej precyzja. Szczególnie, jeżeli nastąpi znacząca zmiana gospodarcza, społeczna lub w systemie edukacji.

3.1 Demografia

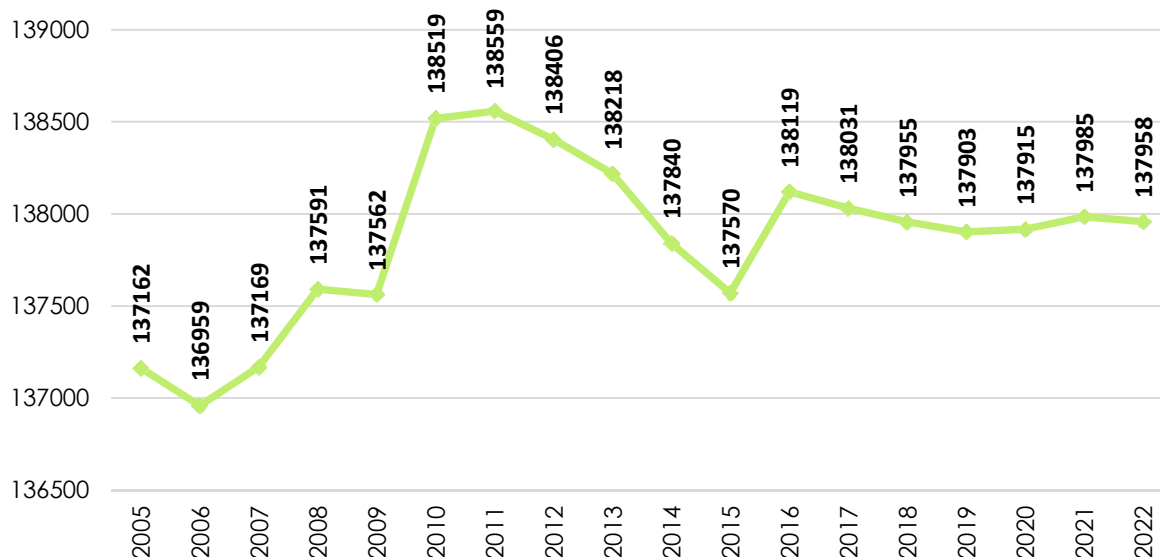
Dane zaprezentowane na rysunku 11 wskazują, iż w 2016 roku można spodziewać się wzrostu liczby ludności powiatu pilskiego, która w 2017 roku ulegnie zmniejszeniu. Prognoza długoterminowa zaprezentowana na rysunku 12 wskazuje na stopniowy spadek liczby mieszkańców powiatu pilskiego do 2019 roku, a następnie jej wzrost do roku 2022.

Rysunek 11. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

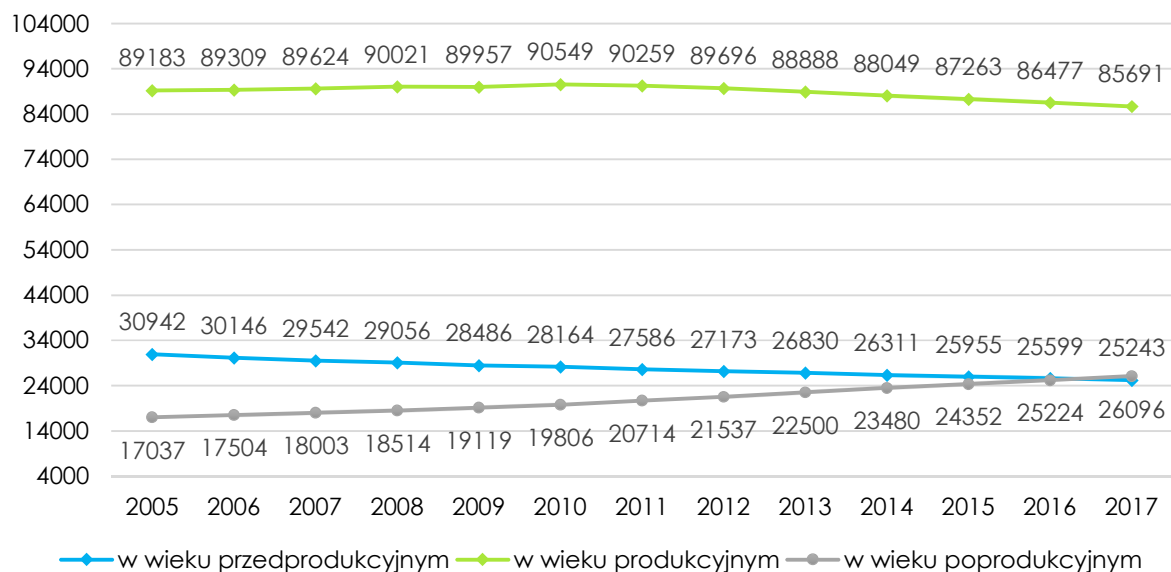
Rysunek 12. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza długoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

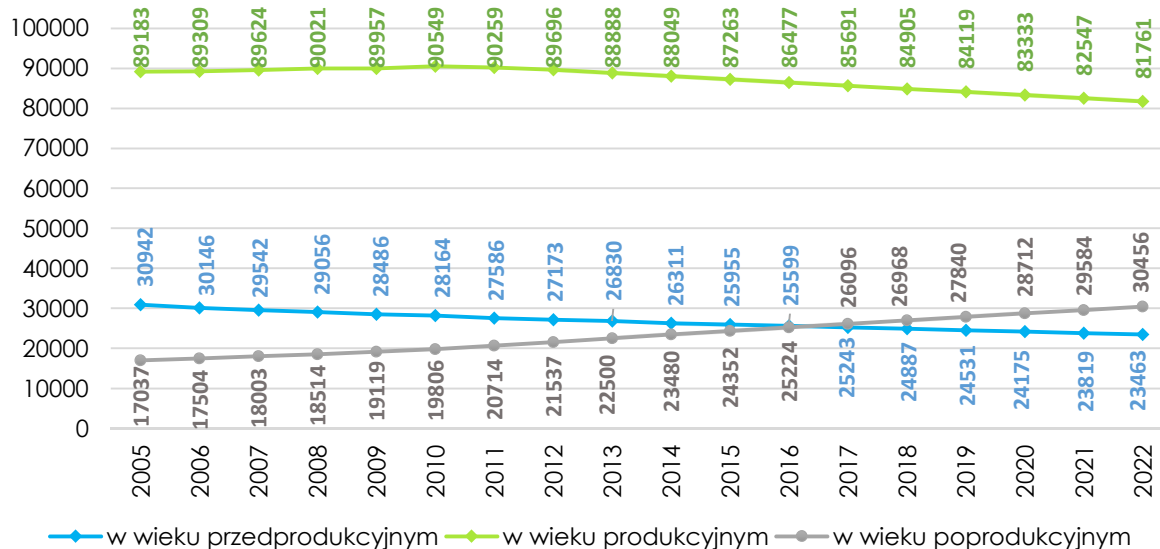
W obszarze demografii dokonano także prognozy liczby ludności według ekonomicznych grup wieku. Zarówno w perspektywie krótkookresowej (rysunek 13), jak i długookresowej (rysunek 14), dostrzegalne będzie zjawisko starzenia się społeczeństwa, co jest odzwierciedleniem trendu ogólnokrajowego. Prognozuje się bowiem spadek liczby osób w wieku produkcyjnym i przedprodukcyjnym, na rzecz liczby osób w wieku poprodukcyjnym.

Rysunek 13. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim według ekonomicznych grup wieku do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Rysunek 14. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim według ekonomicznych grup wieku do 2022 roku (prognoza długoterminowa)

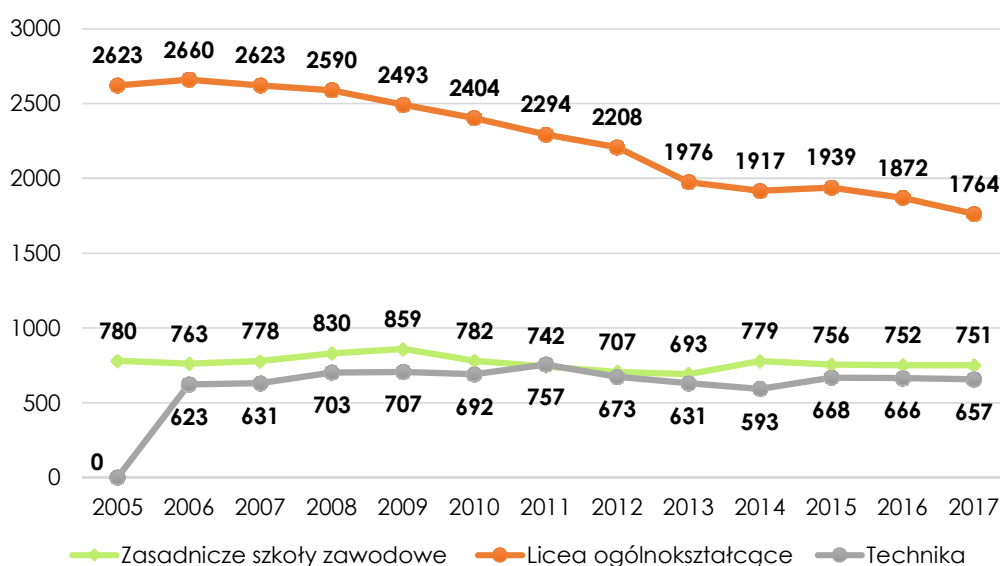

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

3.2 Edukacja

W obszarze edukacji dokonano prognozy liczby uczniów poszczególnych typów szkół na poziomie kształcenia ponadgimnazjalnego. Zgodnie z prognozą krótkoterminową, do 2017 roku można spodziewać się malejącej liczby uczniów w liceach ogólnokształcących oraz względnie stabilnej liczby uczniów w technikach i zasadniczych szkołach zawodowych.

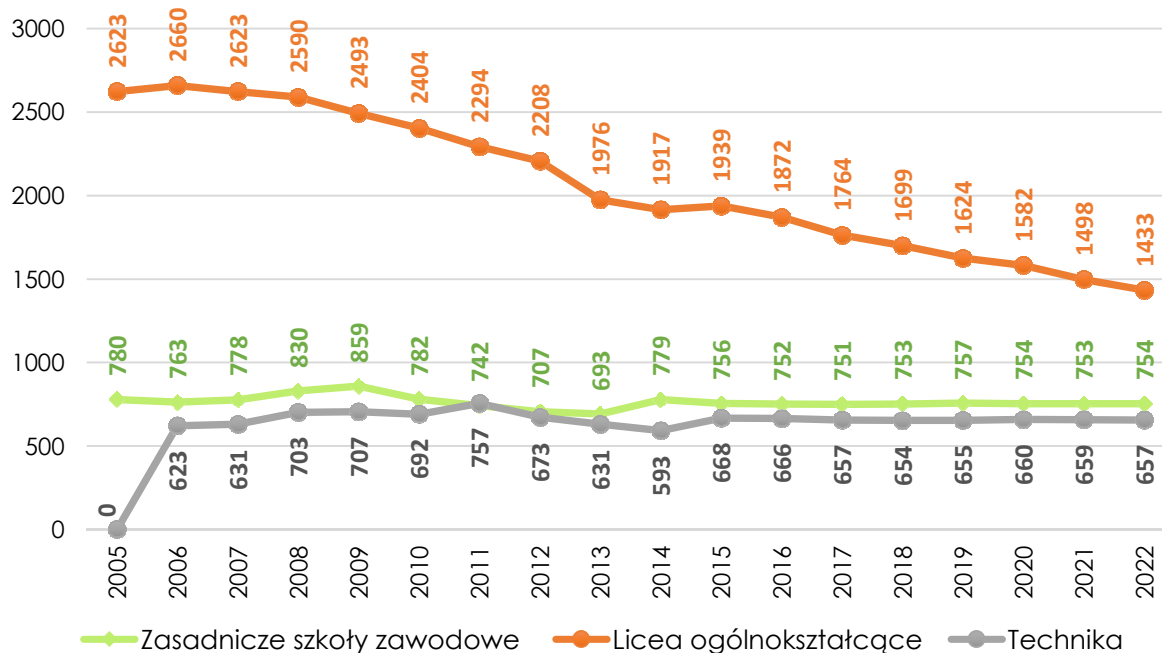
Rysunek 15. Prognozowana liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Długookresowa prognoza liczby uczniów szkół ponadgimnazjalnych pozwala wnioskować, iż liczba uczniów w liceach ogólnokształcących będzie malała do 2022 roku.

Rysunek 16. Prognozowana liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych do 2022 roku (prognoza długoterminowa)

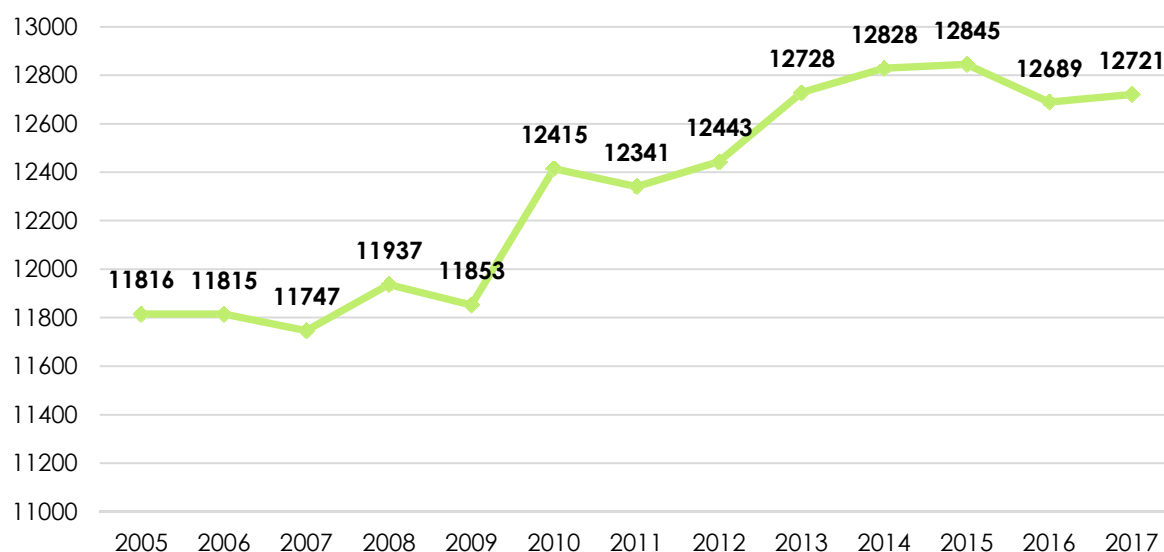
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

3.3 Gospodarka

Prognozie poddano także liczbę zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej oraz liczbę osób pracujących w powiecie pilskim.

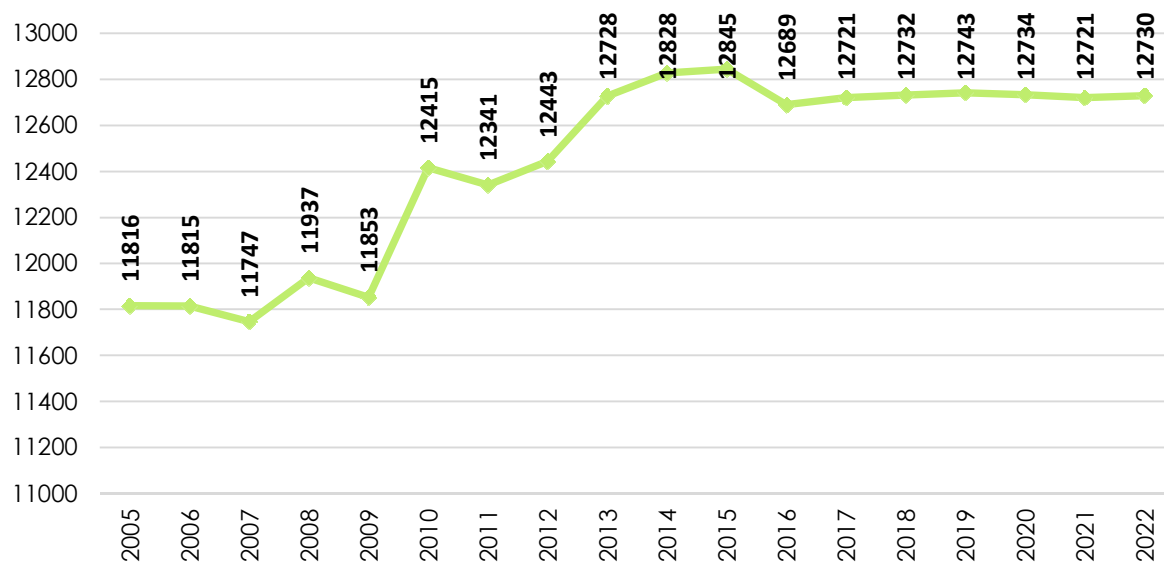
Dane zaprezentowane na rysunku 17 wskazują, iż w 2016 roku można spodziewać się spadku liczby podmiotów gospodarki narodowej, po czym do roku 2017 nastąpi ich prawdopodobny wzrost. Dane sporządzone w ramach prognozy długoterminowej (rysunek 18) wskazują natomiast, iż do 2022 roku liczba podmiotów gospodarki narodowej utrzyma się prawdopodobnie na względnie stabilnym poziomie.

Rysunek 17. Prognozowana liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza krótkoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

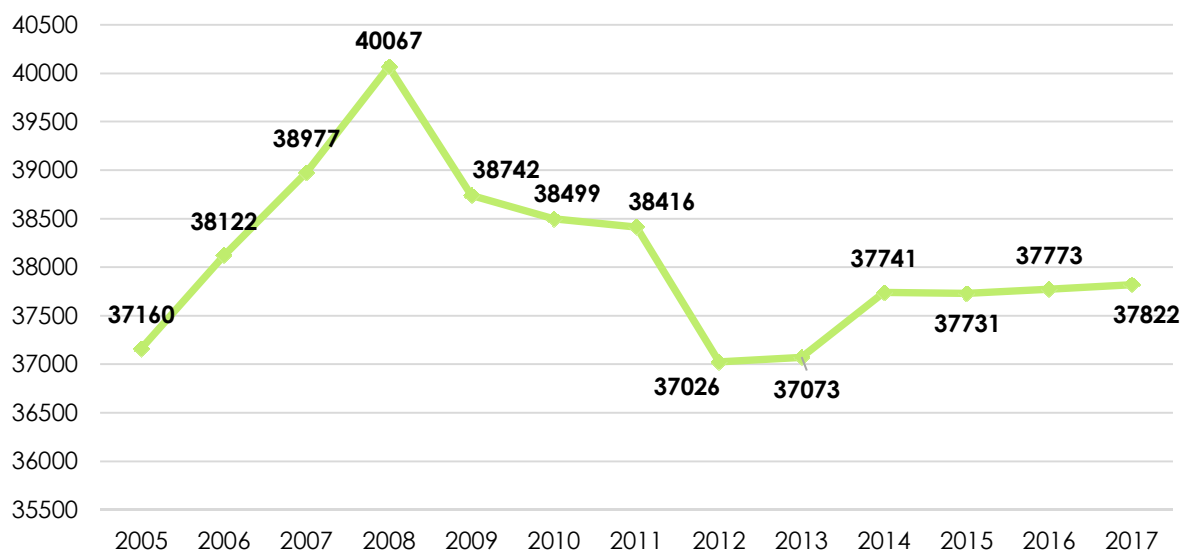
Rysunek 18. Prognozowana liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza długoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

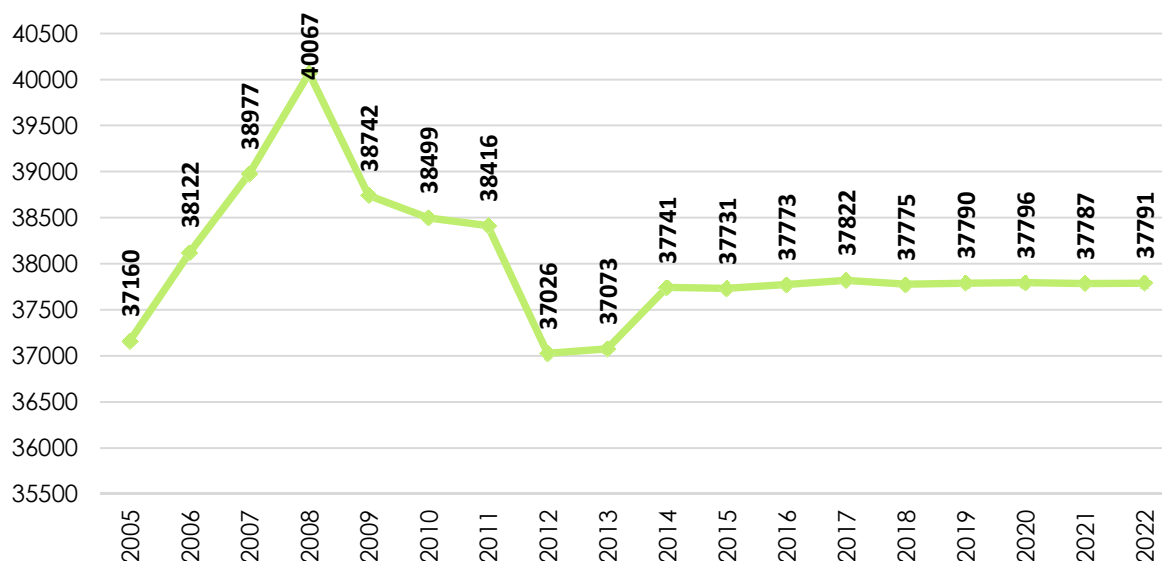
Do 2017 roku prognozuje się wzrost liczby osób pracujących w powiecie pilskim. Prognoza długoterminowa do 2022 roku wskazuje na względnie stabilny poziom zatrudnienia w analizowanym okresie czasu.

Rysunek 19. Prognozowana liczba osób pracujących w powiecie pilskim do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Rysunek 20. Prognozowana liczba osób pracujących w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza długoterminowa)

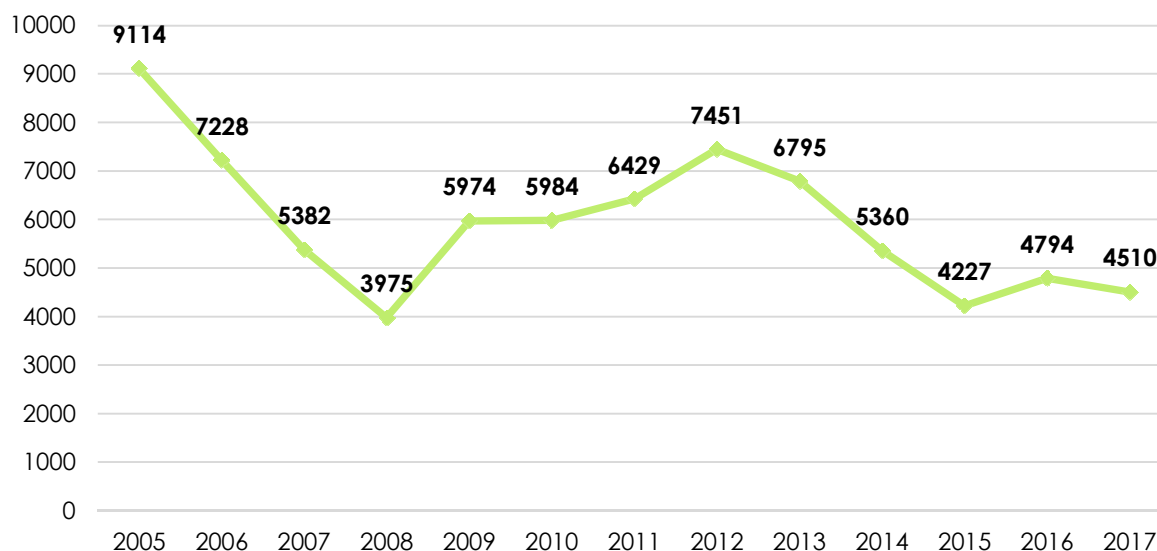

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

3.4 Bezrobocie

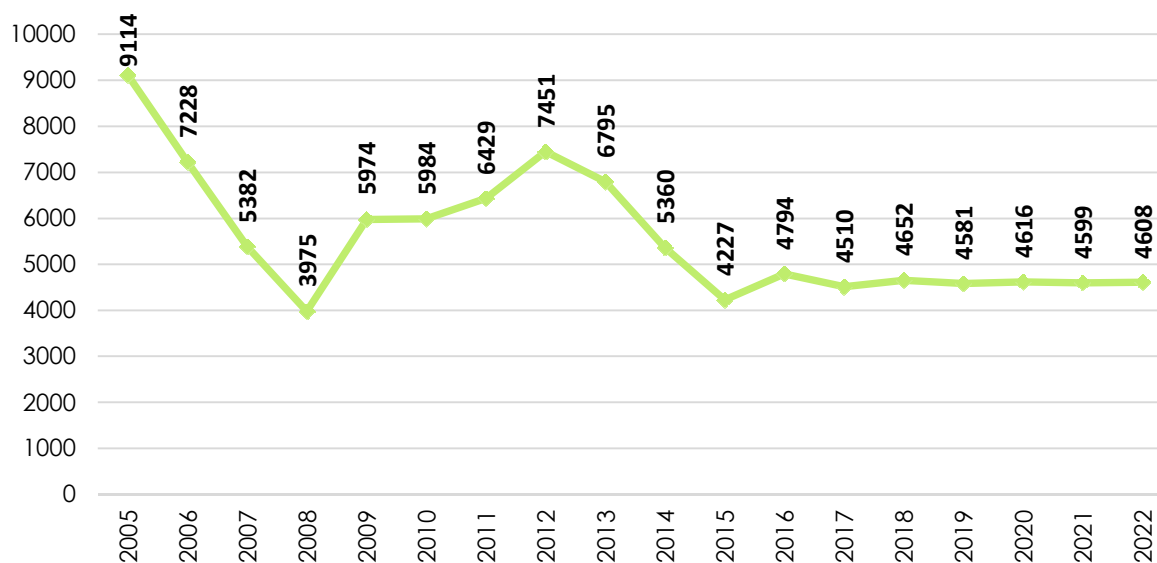
W 2016 roku można spodziewać się wzrostu liczby zarejestrowanych osób bezrobotnych, po czym w 2017 roku nastąpi ich prawdopodobny spadek. Długoterminową prognozę liczby osób bezrobotnych zaprezentowano na rysunku 22.

Rysunek 21. Prognozowana liczba osób bezrobotnych do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

Rysunek 22. Prognozowana liczba osób bezrobotnych do 2022 roku (prognoza długoterminowa)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Głównego Urzędu Statystycznego

4. Analiza SWOT lokalnego rynku pracy

Poniżej zaprezentowana analiza SWOT określa mocne i słabe strony lokalnego rynku pracy oraz wynikające z nich szanse i zagrożenia. Analiza SWOT została stworzona na podstawie szczegółowej analizy danych zastanych DeskResearch oraz opinii pracodawców oraz innych podmiotów działających w obszarze rynku pracy na terenie powiatu pilskiego.

Tabela 17. Analiza SWOT

Mocne strony	Słabe strony
Spadek liczby osób bezrobotnych Bliskość dużych ośrodków gospodarczych, takich jak: Poznań, Bydgoszcz, Gorzów Wielkopolski, Szczecin Duży dostęp do szkół ponadgimnazjalnych Dostęp do szkolnictwa wyższego Dostęp do ośrodków szkolenia pozaszkolnego sprzyjających kształceniu ustawicznemu Wzrastająca liczba podmiotów gospodarki narodowej Współpraca PUP z jednostkami samorządu terytorialnego i innymi partnerami rynku pracy Pozyskiwanie przez PUP środków z różnych źródeł na aktywizację zawodową osób bezrobotnych	Relatywnie wysoka stopa bezrobociarejestrowanego w powiecie pilskim (8,0%) w stosunku do stopy bezrobocia w województwie wielkopolskim (6,2%). Wysoki odsetek osób bezrobotnych powyżej 50 roku życia oraz kobiet Problem bezrobocia długotrwałego Niedostosowanie kierunków kształcenia do potrzeb lokalnego rynku pracy Ograniczona dostępność wychowania przedszkolnego Niskie i brak kwalifikacji osób bezrobotnych, zwłaszcza wśród osób młodych Znaczna grupa osób bezrobotnych zarejestrowanych w celu uzyskania ubezpieczenia zdrowotnego
Szanse	Zagrożenia
Wdrażanie przez Powiatowy Urząd Pracy programów i projektów mających na celu aktywizację zawodową bezrobotnych, zwłaszcza osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy Współpraca pomiędzy partnerami rynku pracy w zakresie realizacji działań mających na celu aktywizację zawodowo-społeczną osób bezrobotnych Pozyskiwanie przez Powiatowy Urząd Pracy dodatkowych środków na	Spadek liczby mieszkańców powiatu spowodowany ubytkiem naturalnym ludności (liczba zgonów przewyższająca liczbę urodzeń), odpływem osób w wieku produkcyjnym oraz ujemnym saldem migracji Emigracja młodych, wykwalifikowanych mieszkańców powiatu Zjawisko starzenia się społeczeństwa Spadek udziału osób w wieku produkcyjnym oraz wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym

aktywizację zawodową osób bezrobotnych Podnoszenie kwalifikacji zawodowych przez osoby bezrobotne i poszukujące pracy Rozwój ekonomii społecznej Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości Funkcjonowanie na terenie powiatu Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej (Podstrefa Piła) Rozwój kształcenia wyższego dualnego oraz zawodowego	Marginalizacja i wykluczenie z rynku pracy osób powyżej 50 roku życia Występowanie zjawiska „szarej strefy” Brak wykwalifikowanej kadry pracowniczej
---	--

5. Misja Powiatowego Urzędu Pracy

Misją Powiatowego Urzędu Pracy w Pile jest pomoc osobom poszukującym pracy w uzyskaniu zatrudnienia i pracodawcom w znajdowaniu odpowiednich pracowników. Mając na uwadze misję PUP należy podnosić jakość świadczonych usług przez Powiatowy Urząd Pracy, co umożliwi zwiększenie skuteczności działań.

Wśród głównych priorytetów działalności Urzędu Pracy będzie dalszy rozwój współpracy z lokalnymi partnerami rynku pracy, co pozwoli na bardziej efektywne i skuteczne aktywizowanie osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy oraz dostosowywanie świadczonych usług do oczekiwań uczestników rynku pracy, a także zapewnienie ich wysokiej jakości.

6. Wizja lokalnego rynku pracy

Wizja lokalnego rynku pracy odzwierciedla stan docelowy, jaki zamierza się osiągnąć wdrażając priorytety i cele operacyjne Programu Promocji Zatrudnienia oraz Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy.

Stan docelowy do którego dąży lokalny rynek pracy to przede wszystkim zwiększenie zatrudnialności oraz łagodzenie skutków bezrobocia poprzez skuteczną i efektywną aktywizację zawodową osób bezrobotnych i poszukujących pracy, w szczególności osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych.

Do 2022 roku na lokalnym rynku pracy w powiecie pilskim dążyć się będzie do:

- ❖ Wzrostu zatrudnienia dzięki rozwojowi postaw przedsiębiorczych wśród osób bezrobotnych oraz poszukujących pracy, promowaniu wśród przedsiębiorców instrumentów rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, wspieraniu w tworzeniu nowych miejsc pracy.
- ❖ Efektywnego aktywizowania osób bezrobotnych i poszukujących pracy, ze szczególnym uwzględnieniem osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, osób długotrwale bezrobotnych oraz osób niepełnosprawnych, tak aby skutecznie łagodzić skutki bezrobocia w powiecie pilskim, dzięki wdrażaniu szerokiego wachlarza instrumentów rynku pracy, oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy oraz promowaniu aktywnych postaw poszukiwania pracy i rozbudzanie wśród bezrobotnych postaw przedsiębiorczych.
- ❖ Trwałych relacji między Powiatowym Urzędem Pracy a partnerami lokalnego rynku pracy poprzez zwiększenie zakresu współpracy, która pozwoli na lepsze dostosowywanie oczekiwań pracodawców do panujących na rynku pracy realiów oraz na dostosowywanie oferty edukacyjnej do potrzeb lokalnego rynku pracy. Nawiązane relacje zapewnią miejsca pracy, a także ograniczą poziom bezrobocia w powiecie.
- ❖ Wysokiej jakości usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy, która wpłynie korzystnie na efektywność podejmowanych działań oraz na poczucie satysfakcji wśród beneficjentów świadczonych usług.

7. Założenia Programu

Tabela 18. Założenia Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022

Priorytety	Cele	Zadania
Priorytet I Rozwój lokalnego rynku pracy	Rozwój przedsiębiorczości	Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz udzielanie wsparcia szkoleniowo-doradczego z zakresu zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej
	Tworzenie nowych miejsc pracy	Tworzenie subsydiowanych miejsc pracy Wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych Promowanie wśród przedsiębiorców instrumentów rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd Pracy, w tym głównie: ▪ refundacji kosztów wyposażenia/ doposażenia stanowiska pracy, ▪ prac interwencyjnych, ▪ dofinansowania wynagrodzenia za zatrudnienie bezrobotnego w wieku 50+, ▪ świadczeń aktywizacyjnych, ▪ bonu zatrudnieniowego, ▪ zwolnienia z opłacania składki na Fundusz Pracy oraz składki na Fundusz Gwarantowanych Świadczeń Pracowniczych za zatrudnionych bezrobotnych do 30 roku życia, ▪ zwolnienia z opłacania składki na Fundusz Pracy za zatrudnione osoby powyżej 50 roku życia, ▪ refundacji składek na ubezpieczenia społeczne za bezrobotnych do 30 roku życia ▪ refundacji części kosztów poniesionych na wynagrodzenia, nagrody i składki na ubezpieczenia społeczne skierowanych bezrobotnych do 30 roku życia
	Rozwój podmiotów ekonomii społecznej	Współdziałanie różnych instytucji w podejmowaniu działań mających na celu wspieranie powstawania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej Wspieranie tworzenia miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Wspieranie rozwoju istniejących podmiotów ekonomii społecznej

Priorytety	Cele	Zadania
Priorytet II Łagodzenie skutków bezrobocia	Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w znalezieniu zatrudnienia	Indywidualizacja usług rynku pracy poprzez profilowanie pomocy udzielanej osobom bezrobotnym Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w zdobywaniu nowych i zmianie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy Promowanie wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy aktywnej postawy na rynku pracy i motywowanie ich do zintensyfikowania działań związanych z poszukiwaniem pracy Inicjowanie kontaktów osób bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami m.in. poprzez organizowanie targów, giełd pracy
	Aktywizacja zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, osób bezrobotnych długotrwale, osób niepełnosprawnych	Wdrażanie programów i projektów ułatwiających wejście bądź powrót na rynek pracy osobom będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywizację osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy Wspieranie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w podnoszeniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych Promowanie mobilności zawodowej i kształcenia ustawicznego
Priorytet III Rozwój dialogu i współpracy z partnerami rynku pracy	Wzmocnienie współpracy z lokalnymi pracodawcami	Nawiązanie współpracy z nowymi pracodawcami w zakresie pozyskiwania ofert pracy Wspieranie pracodawców w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów do pracy Organizowanie spotkań i udział w spotkaniach, konferencjach z i dla pracodawców Promowanie programów wsparcia osób bezrobotnych wśród lokalnych pracodawców poprzez utworzenie newsletteru adresowanego do pracodawców z powiatu pilskiego
	Współpraca z lokalnymi szkołami ponadgimnazjalnymi	Opiniowanie kierunków kształcenia przez Powiatową Radę Zatrudnienia Wspieranie absolwentów szkół w zdobyciu pierwszego doświadczenia zawodowego w formie stażu Organizowanie spotkań z uczniami szkół ponadgimnazjalnych w celu przekazywania im informacji o sytuacji na rynku pracy Przekazywanie instytucjom oświatowym informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych oraz wyników badań dotyczących oczekiwań pracodawców co do kwalifikacji przyszłych pracowników w celu ich wykorzystania

Priorytety	Cele	Zadania
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego	Współpraca z urzędami gmin i innymi urzędami pracy w zakresie rozpowszechniania ofert pracy Współdziałanie z urzędami gmin w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych Realizacja projektów partnerskich w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Wspólna promocja podejmowanych działań
Priorytet IV Dbanie o wysoką jakość usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy i dążenie do zapewnienia jak najwyższej skuteczności podejmowanych działań	Stałe monitorowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy	Publikowanie analiz dotyczących bezrobocia na lokalnym rynku pracy oraz ich rozpowszechnianie Realizowanie badań lokalnego rynku pracy, m.in. w zakresie planów zatrudnieniowych lokalnych przedsiębiorstw i oczekiwań pracodawców wobec kwalifikacji i kompetencji zawodowych potencjalnych pracowników Opracowywanie i publikowanie listy zawodów i specjalności, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy Sporządzanie wykazu potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy
	Zwiększenie kwalifikacji pracowników Powiatowego Urzędu Pracy	Promocja kształcenia ustawicznego wśród pracowników Powiatowego Urzędu Pracy oraz ich udział w szkoleniach i kursach Wspieranie pracowników w dofinansowaniu studiów podyplomowych

8. Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów

Realizatorem poszczególnych działań wskazanych w ramach niniejszego Programu jest Powiatowy Urząd Pracy w Pile we współpracy w szczególności z:

- Powiatową Radą Zatrudnienia/Powiatową Radą Rynku Pracy,
- samorządami gminnymi,
- ośrodkami pomocy społecznej,
- PCPR,
- pracodawcami,
- organizacjami pozarządowymi,
- instytucjami oświatowymi.

Cykliczne monitorowanie stopnia realizacji Programu należy do kompetencji Powiatowego Urzędu Pracy. W tym celu opracowany został zestaw mierników, które należy poddać analizie w ujęciu rocznym.

Realizacja założeń określonych w niniejszym Programie zależeć będzie przede wszystkim od wysokości środków finansowych, jakim będzie dysponował Powiatowy Urząd Pracy w Pile w latach 2016-2022.

Środki finansowe na realizację wymienionych założeń pochodzić będą z następujących źródeł:

1. Funduszu Pracy,
2. Europejskiego Funduszu Społecznego,
3. Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych,
4. budżetów gmin.

Tabela 19. Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów

Priorytety	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
Priorytet I Rozwój lokalnego rynku pracy	Rozwój przedsiębiorczości	Promowanie postaw przedsiębiorczych wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy oraz udzielanie wsparcia szkoleniowo-doradczego z zakresu zakładania i prowadzenia własnej działalności gospodarczej	PUP, WARP, Inwest-Park	1. Liczba osób bezrobotnych uczestniczących w szkoleniach i spotkaniach grupowych i indywidualnych promujących postawy przedsiębiorcze 2. Liczba utworzonych działalności gospodarczych przez uczestników wsparcia
		Udzielanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej	PUP	1. Liczba utworzonych działalności gospodarczych przy udziale jednorazowych środków na ten cel 2. Wartość środków finansowych przyznanych na podjęcie działalności gospodarczej
	Tworzenie nowych miejsc pracy	Tworzenie subsydiowanych miejsc pracy	PUP	Liczba utworzonych subsydiowanych miejsc pracy
		Wspieranie pracodawców w tworzeniu miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych	PUP	1. Ilość utworzonych miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych 2. Wartość środków PFRON przyznanych na refundację wyposażenia stanowiska pracy osoby niepełnosprawnej
		Promowanie wśród przedsiębiorców instrumentów rynku pracy oferowanych przez Powiatowy Urząd	PUP	1. Liczba kontaktów z pracodawcami w celu promowania instrumentów rynku pracy

Priorytety	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
		Pracy		2. Liczba przedsiębiorców korzystających z instrumentów rynku pracy oferowanych przez PUP
	Rozwój podmiotów ekonomii społecznej	Współdziałanie różnych instytucji w podejmowaniu działań mających na celu wspieranie powstawania i funkcjonowania podmiotów ekonomii społecznej Wspieranie tworzenia miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Wspieranie rozwoju istniejących podmiotów ekonomii społecznej	PUP, samorządy gminne, ośrodki pomocy społecznej, PCPR, organizacje pozarządowe	1. Liczba podmiotów, którym udzielono wsparcia finansowego 2. Liczba tworzonych miejsc pracy w podmiotach ekonomii społecznej 3. Wartość środków finansowych udzielonych na w/w działania
Priorytet II Łagodzenie skutków bezrobocia	Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w znalezieniu zatrudnienia	Indywidualizacja usług rynku pracy poprzez profilowanie pomocy udzielanej osobom bezrobotnym	PUP	1. Liczba osób sprofilowanych w poszczególnych profilach pomocy 2. Liczba opracowanych IPD 3. Liczba zaktywizowanych osób bezrobotnych
		Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w zdobywaniu nowych i zmianie kwalifikacji dostosowanych do potrzeb lokalnego rynku pracy	PUP	1. Liczba oraz tematyka zorganizowanych szkoleń/kursów pozwalających na zdobycie nowych lub zmianę kwalifikacji 2. Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy objętych szkoleniami/kursami

Priorytety	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
				pozwalającymi na zdobycie nowych lub zmianę kwalifikacji 3. Liczba bezrobotnych i poszukujących pracy, którzy podjęli zatrudnienie po odbyciu szkolenia/kursu
		Promowanie wśród osób bezrobotnych i poszukujących pracy aktywnej postawy na rynku pracy i motywowanie ich do zintensyfikowania działań związanych z poszukiwaniem pracy	PUP	1. Liczba porad 2. Liczba uczestników porad
		Inicjowanie kontaktów osób bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami, m.in. poprzez organizowanie targów, giełd pracy	PUP, samorządy gminne, pracodawcy, organizacje pozarządowe	1. Liczba zorganizowanych targów, giełd pracy 2. Liczba uczestników targów, giełd pracy 3. Liczba osób zatrudnionych w wyniku targów, giełd pracy
	Aktywizacja zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, osób bezrobotnych długotrwale, osób niepełnosprawnych	Wdrażanie programów i projektów ułatwiających wejście, bądź powrót na rynek pracy osobom będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy	PUP	1. Liczba zrealizowanych programów i projektów ułatwiających wejście bądź powrót na rynek pracy osobom będącym w szczególnej sytuacji na rynku pracy 2. Liczba uczestników programów i projektów 3. Liczba uczestników, którzy zostali zatrudnieni po ukończeniu programu, projektu

Priorytety	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
		Pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych na aktywizację osób bezrobotnych będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy	PUP	Wartość pozyskanych środków z dodatkowych funduszy na aktywizację osób bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy
		Wspieranie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy w podnoszeniu lub zmianie kwalifikacji zawodowych	PUP	1. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy objętych szkoleniami/kursami pozwalającymi na zdobycie nowych lub zmianę kwalifikacji zawodowych 2. Liczba bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy, którzy podjęli zatrudnienie po odbyciu szkolenia/kursu
		Promowanie mobilności zawodowej i kształcenia ustawicznego	PUP	1. Liczba osób, którym przyznano bon na zasiedlenie 2. Liczba osób, którym przyznano dofinansowanie studiów podyplomowych oraz stypendium na kontynuowanie nauki
Priorytet III Rozwój dialogu i współpracy z partnerami	Wzmocnienie współpracy z lokalnymi pracodawcami	Nawiązanie współpracy z nowymi pracodawcami w zakresie pozyskiwania ofert pracy	PUP	1. Liczba nowych pracodawców współpracujących z PUP 2. Liczba ofert pracy pozyskanych od nowych pracodawców współpracujących z PUP

Priorytety	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
rynku pracy		Wspieranie pracodawców w pozyskiwaniu odpowiednich kandydatów do pracy	PUP	1. Liczba osób zatrudnionych u pracodawców w wyniku wydanych skierowań
		Organizowanie i udział w spotkaniach, konferencjach z i dla pracodawców	PUP, samorządy gminne, organizacje pozarządowe	Liczba spotkań, konferencji z i dla pracodawców
		Promowanie programów wsparcia zatrudniania osób bezrobotnych wśród lokalnych pracodawców poprzez utworzenie newslettera adresowanego do pracodawców z powiatu pilskiego	PUP	Liczba pracodawców korzystających z newslettera
	Współpraca z lokalnymi szkołami ponadgimnazjalnymi	Opiniowanie kierunków kształcenia przez Powiatową Radę Zatrudnienia	PUP	Liczba zaopiniowanych kierunków kształcenia
		Wspieranie absolwentów szkół w zdobyciu pierwszego doświadczenia zawodowego w formie stażu	PUP	Liczba osób bezrobotnych do 25 roku życia skierowanych na staż
		Organizowanie spotkań z uczniami szkół ponadgimnazjalnych w celu przekazywania im informacji o sytuacji na rynku pracy	PUP	Liczba zorganizowanych spotkań na temat lokalnego rynku pracy z uczniami szkół ponadgimnazjalnych
		Przekazywanie instytucjom oświatowym informacji o zawodach deficytowych i nadwyżkowych oraz wyników badań dotyczących	PUP instytucje oświatowe	1. Ilość przekazanych informacji i wyników badań 2. Ilość instytucji oświatowych wykorzystujących przekazane

Priorytety	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
	Współpraca z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego	oczekiwań pracodawców co do kwalifikacji przyszłych pracowników w celu ich wykorzystania		materiały
		Współpraca z urzędami gmin i innymi urzędami pracy w zakresie rozpowszechniania ofert pracy	PUP samorządy gminne	1. Liczba urzędów gmin oraz urzędów pracy, z którymi współpracowano 2. Liczba zawartych porozumień dotyczących rozpowszechniania ofert pracy przy współpracy z urzędami gmin oraz urzędami pracy
		Współdziałanie z urzędami gmin w zakresie organizacji prac społecznie użytecznych	PUP samorządy gminne	1. Liczba zawartych porozumień dotyczących prac społecznie użytecznych 2. Liczba uczestników prac społecznie użytecznych
		Realizacja projektów partnerskich w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym Wspólna promocja podejmowanych działań	PUP, ośrodki pomocy społecznej, organizacje pozarządowe	1. Liczba zrealizowanych projektów partnerskich 2. Liczba osób zaktywizowanych 3. Liczba zrealizowanych inicjatyw promujących działania realizowane przez Powiatowy Urząd Pracy i ośrodki pomocy społecznej
Priorytet IV Dbanie o wysoką jakość usług świadczonych	Stałe monitorowanie sytuacji na lokalnym rynku pracy	Publikowanie analiz dotyczących bezrobocia na lokalnym rynku pracy oraz ich rozpowszechnianie	PUP	Liczba opublikowanych analiz dotyczących bezrobocia na lokalnym rynku pracy

Priorytety	Cele szczegółowe	Zadania	Realizatorzy Programu	Mierniki monitorowania
przez Powiatowy Urząd Pracy i dążenie do zapewnienia jak najwyższej skuteczności podejmowanych działań		Realizowanie badań lokalnego rynku pracy, m.in. w zakresie planów zatrudnieniowych lokalnych przedsiębiorstw i oczekiwań pracodawców wobec kwalifikacji i kompetencji zawodowych potencjalnych pracowników	PUP	Liczba zrealizowanych badań lokalnego rynku pracy
		Opracowywanie i publikowanie list zawodów i specjalności, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy	PUP	Liczba opublikowanych list zawodów i specjalności, na które istnieje zapotrzebowanie na lokalnym rynku pracy
		Sporządzanie wykazu potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy	PUP	Liczba sporządzonych wykazów potrzeb szkoleniowych osób bezrobotnych i poszukujących pracy
	Zwiększenie kwalifikacji pracowników Powiatowego Urzędu Pracy	Promocja kształcenia ustawicznego wśród pracowników Powiatowego Urzędu Pracy oraz ich udział w szkoleniach i kursach	PUP	1. Liczba pracowników PUP, którzy podjęli studia 2. Liczba pracowników uczestniczących w szkoleniach i kursach
		Wspieranie pracowników w dofinansowaniu studiów podyplomowych	PUP	Liczba pracowników, którym dofinansowano studia podyplomowe

Do głównych wymiernych rezultatów Programu realizowanego w latach 2016-2022, które będą odzwierciedleniem efektywności wdrażania celów należą:

- liczba zaktywizowanych osób bezrobotnych i poszukujących pracy w ramach dysponowanych środków finansowych – co najmniej 9.000,
- liczba osób, które podjęły pracę – co najmniej 21.000,
- liczba osób objętych poradnictwem zawodowym – co najmniej 17.500,
- liczba uczestników szkoleń – co najmniej 420,
- liczba firm utworzonych przy udziale środków przeznaczonych na podjęcie działalności gospodarczej – co najmniej 600,
- liczba zrealizowanych programów i projektów dot. aktywizacji osób bezrobotnych - co najmniej 30,
- liczba spotkań z uczniami szkół ponadgimnazjalnych – co najmniej 30,
- liczba podmiotów ekonomii społecznej, którym udzielono wsparcia, w tym finansowego – co najmniej 10,
- liczba nowych pracodawców pozyskanych do współpracy – co najmniej 1.400,
- liczba pracowników Powiatowego Urzędu Pracy biorących udział w kształceniu ustawicznym – co najmniej 220.

9. Spójność Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Cele i założenia Programu powiązane są z innymi dokumentami strategicznymi obowiązującymi w powiecie pilskim. Analizie poddano następujące dokumenty:

1. Strategię Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025,
2. Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022,
3. Strategię Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku,
4. Strategię Rozwoju Kraju 2020.

Cele strategiczne Programu zostały powiązane z celami w innych dokumentach na zasadzie podobieństwa i zbieżności.

Priorytet I Rozwój lokalnego rynku pracy został powiązany z celami zawartymi w następujących dokumentach: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022, Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku. Powiązane cele dotyczą rozwoju i promocji przedsiębiorczości oraz rozwoju sektora ekonomii społecznej, zatem są tożsame z celami szczegółowymi Priorytetu I.

Priorytet II Łagodzenie skutków bezrobocia został powiązany z celami zawartymi w dokumentach: Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025, Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022, Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku, które dotyczą przeciwdziałaniu skutkom bezrobocia, aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym oraz innych grup, zatem są zbieżne z celami szczegółowymi Priorytetu II.

Priorytet III Rozwój dialogu i współpracy z partnerami rynku pracy został powiązany z celem zawartym w Strategii Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025, który dotyczy wsparcia współpracy międzysektorowej na rzecz rozwoju gospodarczego, zatem jest tożsamy z celami szczegółowymi zawartymi w Priorytecie III.

Priorytet IV Dbanie o wysoką jakość usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy i dążenie do zapewnienia wysokiej skuteczności podejmowanych działań został powiązany z celem zawartym w Strategii Rozwoju Kraju 2020, który dotyczy podnoszenia jakości i dostępności usług publicznych, zatem jest zbieżny z założeniami celów zawartych w Priorytecie IV.

Poniższa tabela prezentuje szczegółowe powiązanie Priorytetów i celów szczegółowych z celami zawartymi w wyżej wymienionych dokumentach.

Tabela 20. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Programu z innymi dokumentami

Priorytet I Rozwój lokalnego rynku pracy Cele szczegółowe: 1. Rozwój przedsiębiorczości 2. Tworzenie nowych miejsc pracy 3. Rozwój podmiotów ekonomii społecznej	
Dokument strategiczny	Powiązane cele
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	CEL STRATEGICZNY 1: TWORZENIE WARUNKÓW DLA ROZWOJU PRZEDSIĘBIORCZOŚCI Cel operacyjny: Wspieranie powstawania klastrów w poszczególnych gałęziach gospodarki
	CEL STRATEGICZNY 2: DAŻENIE DO ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU POWIATU Cel operacyjny: Promocja zachowań przedsiębiorczych
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022	Cel strategiczny 4: TWORZENIE PARTNERSTWA LOKALNEGO, ROZWÓJ DZIAŁALNOŚCI SEKTORA EKONOMII SPOŁECZNEJ Cel operacyjny 2: Budowanie i rozwój sektora ekonomii społecznej
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Cel operacyjny 7.3. Promocja przedsiębiorczości i zatrudnialności
Priorytet II Łagodzenie skutków bezrobocia Cele szczegółowe: 1. Wspieranie osób bezrobotnych i poszukujących pracy w znalezieniu zatrudnienia 2. Aktywizacja zawodowa osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy, w tym osób do 30 roku życia, powyżej 50 roku życia, osób bezrobotnych długotrwale, osób niepełnosprawnych	
Dokument strategiczny	Powiązane cele

Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	CEL STRATEGICZNY 3: ROZBUDOWA I MODERNIZACJA INFRASTRUKTURY SPOŁECZNEJ Cel operacyjny: Podjęcie działań na rzecz aktywizacji zawodowej osób z niepełnosprawnościami
Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022	Cel strategiczny 2: Ograniczenie skutków bezrobocia Cel operacyjny 2: Tworzenie systemu wsparcia dla osób bezrobotnych w celu ich aktywizowania Cel strategiczny 3: Aktywizacja i integracja grup zagrożonych wykluczeniem społecznym Cel operacyjny 5: Rozwijanie form rehabilitacji zawodowej
Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku	Cel operacyjny 8.1. Wzmacnianie aktywności zawodowej
Priorytet III Rozwój dialogu i współpracy z partnerami rynku pracy <u>Cele szczegółowe:</u> 1. Wzmocnienie współpracy z lokalnymi pracodawcami 2. Współpraca z lokalnymi szkołami ponadgimnazjalnymi 3. Współpraca z organizacjami pozarządowymi i jednostkami samorządu terytorialnego	
Dokument strategiczny	Powiązane cele
Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Pilskiego na lata 2015-2025	CEL STRATEGICZNY 3: PROMOCJA POTENCJAŁU GOSPODARCZEGO POWIATU Cel operacyjny: Wsparcie rozwoju międzysektorowej współpracy (samorząd-przedsiębiorcy-trzeci sektor) na rzecz rozwoju gospodarczego
Priorytet IV Dbanie o wysoką jakość usług świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy i dążenie do zapewnienia jak najwyższej skuteczności podejmowanych działań <u>Cele szczegółowe:</u> 1. Stałe monitorowanie sytuacji panującej na lokalnym rynku pracy 2. Zwiększenie kwalifikacji pracowników Powiatowego Urzędu Pracy	
Dokument strategiczny	Powiązane cele
Strategia Rozwoju Kraju 2020	Cel III.2.1.: Podnoszenie jakości i dostępności usług publicznych

Spis rysunków

Rysunek 1. Gminy wchodzące w skład powiatu pilskiego.....	5
Rysunek 2. Liczba ludności powiatu pilskiego na przestrzeni lat 2011-2015	6
Rysunek 3. Liczba ludności według grup wieku (stan na 31 VI 2015).....	7
Rysunek 4. Ekonomiczne grupy wieku w powiecie pilskim	8
Rysunek 5. Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym w latach 2011-2015.....	8
Rysunek 6. Zdawalność egzaminów maturalnych w latach 2011-2014	11
Rysunek 7. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim wg PKD 2007	20
Rysunek 8. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie pilskim	21
Rysunek 9. Liczba bezrobotnych w końcu okresu (stan na ostatni dzień miesiąca).....	22
Rysunek 10. Struktura bezrobotnych ze względu na płeć w latach 2011-2015	25
Rysunek 11. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)	28
Rysunek 12. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza długoterminowa).....	29
Rysunek 13. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim według ekonomicznych grup wieku do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)	30
Rysunek 14. Prognozowana liczba ludności w powiecie pilskim według ekonomicznych grup wieku do 2022 roku (prognoza długoterminowa)	30
Rysunek 15. Prognozowana liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)	31
Rysunek 16. Prognozowana liczba uczniów szkół ponadgimnazjalnych do 2017 roku (prognoza długoterminowa)	32
Rysunek 17. Prognozowana liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza krótkoterminowa).....	33
Rysunek 18. Prognozowana liczba podmiotów gospodarki narodowej zarejestrowanych w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza długoterminowa)	33

Rysunek 19. Prognozowana liczba osób pracujących w powiecie pilskim do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)	34
Rysunek 20. Prognozowana liczba osób pracujących w powiecie pilskim do 2022 roku (prognoza długoterminowa)	34
Rysunek 21. Prognozowana liczba osób bezrobotnych do 2017 roku (prognoza krótkoterminowa)	35
Rysunek 22. Prognozowana liczba osób bezrobotnych do 2022 roku (prognoza długoterminowa).....	35

Spis tabel

Tabela 1. Ludność jednostek administracyjnych powiatu pilskiego w 2015 roku	6
Tabela 2. Migracje międzypowiatowe wg ekonomicznych grup wieku w latach 2011-2015	9
Tabela 3. Uczniowie i absolwenci szkół (bez specjalnych) w latach 2011-2014	10
Tabela 4. Liczba uczniów w szkołach ponadgimnazjalnych dla młodzieży według podgrup kierunków kształcenia ISCED-F – 2013	11
Tabela 5. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według sekcji PKD 2007	15
Tabela 6. Liczba podmiotów gospodarczych w gminach powiatu pilskiego w latach 2011-2015	18
Tabela 7. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według klas wielkości	19
Tabela 8. Liczba podmiotów gospodarki narodowej według formy prawnej	19
Tabela 9. Liczba osób pracujących w powiecie pilskim według grup sekcji	20
Tabela 10. Liczba osób bezrobotnych w gminach powiatu pilskiego w latach 2011-2015	23
Tabela 11. Napływ i odpływ bezrobotnych w powiecie pilskim w poszczególnych miesiącach w latach 2011-2015	23
Tabela 12. Struktura bezrobotnych ze względu na wiek w latach 2011-2015	25
Tabela 13. Struktura bezrobotnych ze względu na poziom wykształcenia w latach 2011-2015	26
Tabela 14. Struktura bezrobotnych ze względu na czas pozostawania bez pracy [w miesiącach]	26
Tabela 15. Struktura bezrobotnych ze względu na staż pracy w latach 2011-2015	26
Tabela 16. Struktura osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy według klasyfikacji z Dz. U. z 2015 r. poz. 149	27
Tabela 17. Analiza SWOT	36
Tabela 18. Założenia Programu Promocji Zatrudnienia i Aktywizacji Lokalnego Rynku Pracy w Powiecie Pilskim na lata 2016-2022	40
Tabela 19. Mierniki monitorowania stopnia realizacji celów	44
Tabela 20. Powiązanie celów strategicznych i operacyjnych Programu z innymi dokumentami	53